

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

МИТНА СПРАВА

**Методичні рекомендації
до практичних завдань,
лабораторних та самостійних робіт
студентів спеціальності
072 "Фінанси, банківська справа та страхування"
освітньої програми "Митна справа"
першого (бакалаврського) рівня**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2023**

УДК 336.21(072.034)

М66

Укладач В. Ф. Тищенко

Затверджено на засіданні кафедри митної справи і фінансових послуг.

Протокол № 12 від 24.02.2023 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Митна справа [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до практичних завдань, лабораторних та самостійних робіт студентів спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" освітньої програми "Митна справа" першого (бакалаврського) рівня / уклад. В. Ф. Тищенко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. – 102 с.

Подано запитання для самостійного опрацювання, запитання для самодіагностики, тести, практичні завдання різного ступеня складності, ситуаційні й лабораторні завдання, які потрібно розглянути та висвітлити в межах кожної теми навчальної дисципліни під час самостійної роботи, практичних і лабораторних занять зі студентами. Наведено приклади вирішення лабораторних, ситуаційних, практичних завдань і методичні рекомендації до їхнього самостійного виконання студентами.

Рекомендовано для студентів спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" освітньої програми "Митна справа" першого (бакалаврського) рівня.

УДК 336.21(072.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2023

Вступ

Митна справа – навчальна дисципліна, яку вивчають за освітньою програмою "Митна справа". Головною метою навчальної дисципліни є дослідження системи функціонування сфери зовнішньоекономічних відносин, вивчення основних закономірностей функціонування митно-тарифних відносин.

Вивчаючи систему функціонування сфери зовнішньоекономічних відносин, студент ознайомлюється зі специфікою митного регулювання в процесі здійснення експортно-імпортних операцій, системою дозвільних документів, методами нетарифного регулювання експортної та імпортної політики країни, методами протидії контрабанді.

Отримані знання щодо особливостей функціонування сфери зовнішньоекономічних відносин та системи митно-тарифних відносин в Україні, характеристики тарифного інструментарію регулювання відносин у сфері зовнішньої торгівлі сприяють опануванню студентами компетентностей із дисципліни "Митна справа".

Практичний матеріал супроводжується практичними прикладами, прикладами вирішення лабораторних завдань і творчими завданнями з ігровою компонентою.

Методичні рекомендації до практичних завдань, лабораторних та самостійних робіт студентів спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" освітньої програми "Митна справа" першого (бакалаврського) рівня вищої освіти підготовлено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни.

Компетентності, якими мають оволодіти студенти за результатами вивчення навчальної дисципліни "Митна справа", наведено в табл. 1.

Опанування навчальної дисципліни "Митна справа" передбачає активну участь студентів у практичних, семінарських та лабораторних заняттях.

Семінарське заняття – це форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію з визначених тем, до яких студенти готують тези виступів. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами доповіді та презентації, активність у дискусії, уміння формулювати свою позицію тощо. Набрані студентом бали враховують у процесі накопичення підсумкових балів із навчальної дисципліни.

**Компетентності, якими мають оволодіти студенти спеціальності
072 "Фінанси, банківська справа та страхування" під час вивчення
навчальної дисципліни "Митна справа"**

Компетентності	Результати навчання
1	2
ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	РН 1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. РН 2. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем. РН 3. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури
ЗК 6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні	РН 1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. РН 2. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем. РН 3. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури
ЗК 11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)	РН 20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення
СК 1. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища	РН 7. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування. РН 9. Формувати й аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію
СК 2. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури	РН 1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. РН 2. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем

1	2
	<p>PH 3. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.</p> <p>PH 15. Спілкуватись в усній та письмовій формі іноземною мовою у професійній діяльності.</p> <p>PH 18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.</p> <p>PH 23. Визначати досягнення та ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя</p>
<p>СК 3. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування)</p>	<p>PH 5. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування)</p>
<p>СК 4. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових завдань</p>	<p>PH 8. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти</p>
<p>СК 5. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку</p>	<p>PH 1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</p> <p>PH 2. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.</p> <p>PH 16. Застосовувати набуті теоретичні знання для вирішення практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати</p>
<p>СК 6. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та оброблення даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування</p>	<p>PH 8. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти</p>
<p>СК 8. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування</p>	<p>PH 9. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію</p>

1	2
СК 10. Здатність визначати, обґрунтувати та брати відповідальність за професійні рішення	РН 5. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування)
СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку	РН 2. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем. РН 17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку. РН 18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні
СК 12. Формулювати основні правила та механізми організації ЗЕД та митної справи, умови постачання товарів, принципи та методи визначення митної вартості товарів, описувати методику визначення суми митних платежів	РН 24. Формулювати основні правила та механізми організації ЗЕД та митної справи, умови постачання товарів (Інкотермс), принципи та методи визначення митної вартості товарів, описувати методику визначення суми митних платежів, характеризувати принципи побудови митної справи та митної політики в зарубіжних країнах, володіти навичками валютного регулювання в сфері оподаткування та митної справи, здійснювати митне оформлення товарів на основі різних митних процедур та митних режимів
СК 13. Характеризувати принципи побудови митної справи та митної політики в зарубіжних країнах, володіти навичками валютного регулювання в сфері оподаткування та митної справи	РН 24. Формулювати основні правила та механізми організації ЗЕД та митної справи, умови постачання товарів (Інкотермс), принципи та методи визначення митної вартості товарів, описувати методику визначення суми митних платежів, характеризувати принципи побудови митної справи та митної політики в зарубіжних країнах, володіти навичками валютного регулювання в сфері оподаткування та митної справи, здійснювати митне оформлення товарів на основі різних митних процедур та митних режимів

Практичне заняття – це форма навчального заняття, за якої викладач організує детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом виконання студентом завдань. Проведення таких занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для вирішення їх на занятті.

Лабораторне заняття – це форма навчального заняття, за якого студент під керівництвом викладача особисто набуває практичних навичок

з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень навчальної дисципліни,

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання студенти виконують самостійно під методичним керівництвом викладача.

Мета СРС – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування в студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Методичні рекомендації до практичних завдань, лабораторних та самостійних робіт

Змістовий модуль 1

Митна справа та митне регулювання в Україні

Тема 1. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Мета – формування в студентів теоретико-прикладних знань у сфері митного регулювання, набуття практичних навичок аналізу норм митного законодавства, ознайомлення з еволюцією розвитку митного регулювання в Україні.

Компетентності, що формуються за темою:

Знання: поняття митного регулювання, його функції, засоби, принципи державної митної справи.

Уміння: практичне застосування норм митного законодавства.

Комунікації: обґрунтування ролі регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні, переваги та недоліки правового забезпечення митного регулювання.

Автономність та відповідальність: прийняття рішень щодо використання норм митного законодавства.

Питання для підготовки до семінарського заняття за темою 1

1. Сутність та види митного регулювання.
2. Організаційно-правове забезпечення митного регулювання.
3. Засоби митного регулювання.

Питання для самостійного опрацювання за темою 1

1. Митний Кодекс України як основне джерело митного права.
2. Митний тариф України.
3. Митні правила України.
4. Порядок виконання митних формальностей.
5. Мапа інфраструктури Державної митної служби.
6. Регламентація правової відповідальності у сфері державної митної справи.
7. Характеристика сучасного стану системи митного регулювання в Україні.
8. Переваги та недоліки митного регулювання в Україні.
9. Умови надання митних преференцій.
10. Співробітництво України з СОТ.

Запитання для самодіагностики за темою 1

1. Що таке митне регулювання?
2. Навіщо потрібна національна митна система та митне регулювання?
3. Які існують рівні митного регулювання?
4. Які є принципи державної митної справи?
5. Які є форми митних преференцій?

Перелік тестових завдань для семінарських занять та самостійного вирішення за темою 1

1. Коли було прийнято Закон України "Про ратифікацію Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі":
 - а) 16 травня 2008 року;
 - б) на початку 2000-х рр.;
 - в) 10 квітня 2008 року?
2. Що належить до основних законодавчих актів України, які визначають її митну політику:
 - а) Закон України "Про ЗЕД", МКУ, Закон України "Про митний тариф України";
 - б) Закон України "Про ЗЕД", МКУ, ПКУ;
 - в) МКУ, Закон України "Про ЗЕД", Закон України "Про ратифікацію Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі"?

3. Які існують два види преференційного режиму:

- а) конвенційний та залежний;
- б) автономний та неавтономний;
- в) конвенційний та автономний?

4. Яке визначення найкраще описує поняття "митних преференцій":

а) створення економічного простору, у межах якого країни відмовляються від використання будь-яких мит і зборів у торгівлі між собою, але зобов'язуються застосовувати єдиний митний тариф щодо третіх країн;

б) пільги в оподаткуванні митними платежами під час ввезення певних видів товарів з певних країн;

в) територіальне об'єднання двох або більше країн, що передбачає укладання інтеграційної угоди між ними щодо усунення тарифних і нетарифних обмежень у взаємній торгівлі з метою реалізації їхніх національних соціально-економічних і геополітичних інтересів?

5. Яке визначення найкраще описує поняття "декларування":

а) виконання митним органом процедур, які пов'язані із закріпленням результатів митного контролю товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, і мають юридичне значення для подальшого використання цих товарів і транспортних засобів;

б) заява за встановленою формою точних відомостей про товари і транспортні засоби, мету їх переміщення через митний кордон України, а також відомостей, необхідних для здійснення їх митного контролю та митного оформлення;

в) сукупність заходів, що здійснюються митними органами в межах своєї компетенції з метою забезпечення додержання норм Кодексу, законів та інших нормативно-правових актів з питань митної справи, міжнародних договорів України, укладених в установленому законом порядку.

6. У якому рядку систематизовано всі рівні системи митно-тарифного регулювання:

- а) мікрорівень, мезорівень, макрорівень, метарівень, мегарівень;
- б) мікрорівень, макрорівень, мегарівень;
- в) мікрорівень, мезорівень, макрорівень, мегарівень?

7. Позначте рядок, де подано правильне визначення поняття "митний режим":

а) комплекс адміністративних заходів та процедур нефіскального характеру;

б) перелік товарів, що підлягають обов'язковому декларуванню;

в) комплекс взаємопов'язаних правових норм, що відповідно до заявленої мети переміщення товарів через митний кордон України визначають митну процедуру щодо цих товарів, їхній правовий статус, умови оподаткування й обумовлюють їх використання після митного оформлення.

8. Продовжити речення: відповідно до ст. 70 Кодексу метою митного оформлення є ...:

а) додержання норм Кодексу, законів та інших нормативно-правових актів з питань митної справи, міжнародних договорів України;

б) зростання масштабів міжнародної торгівлі, ускладнення вимог щодо забезпечення вільного доступу іноземних товарів на внутрішні ринки та зниження національних торговельних бар'єрів;

в) засвідчення відомостей, одержаних під час митного контролю товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, та оформлення результатів такого контролю.

9. На скільки етапів розподіляють еволюційний розвиток митного регулювання в Україні:

а) 5;

б) 6;

в) 3.

10. Позначте рядок, де подано правильне визначення поняття "загальна система преференцій":

а) система тарифних пільг для країн, що розвиваються, які надаються на невзаємній основі розвиненими країнами;

б) пільги в оподаткуванні митними платежами під час ввезення певних видів товарів з певних країн;

в) вільний рух товарів та послуг між країнами й гармонізація процедур митного регулювання.

Перелік ситуаційних завдань для вирішення на семінарському занятті та самостійного опрацювання за темою 1

Завдання 1.1. Розташуйте рівні системи митно-тарифного регулювання в правильній послідовності:

а) мікрорівень;

б) мезорівень;

в) макрорівень;

г) метарівень;

ґ) макрорівень.

Завдання 1.2. Установіть відповідність між терміном та його визначенням (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Умови завдання

№ з/п	Термін	Варіант	Визначення
1	Квота	А	Продаж товарів за цінами, нижчими від контрактних на міжнародних товарних ринках, за умови, що низький рівень ціни не зумовлюється відповідним рівнем витрат на виробництво цього товару
2	Ліцензія	Б	Фінансова або інша підтримка державними органами виробництва, перероблення, продажу, транспортування, експорту, споживання товару, завдяки якій суб'єкт господарсько-правових відносин країни експорту одержує пільги (прибутки)
3	Субсидія	В	Документ державного зразка, що засвідчує право ліцензіата на провадження зазначеного в ньому виду господарської діяльності протягом визначеного строку за умови виконання ліцензійних умов
4	Демпінг	Г	Кількісне обмеження виробництва товарів, їх збуту, споживання, експорту, імпорту тощо, що вводиться на певний час

Завдання 1.3. Установіть відповідність між терміном та його визначенням (табл. 1.2).

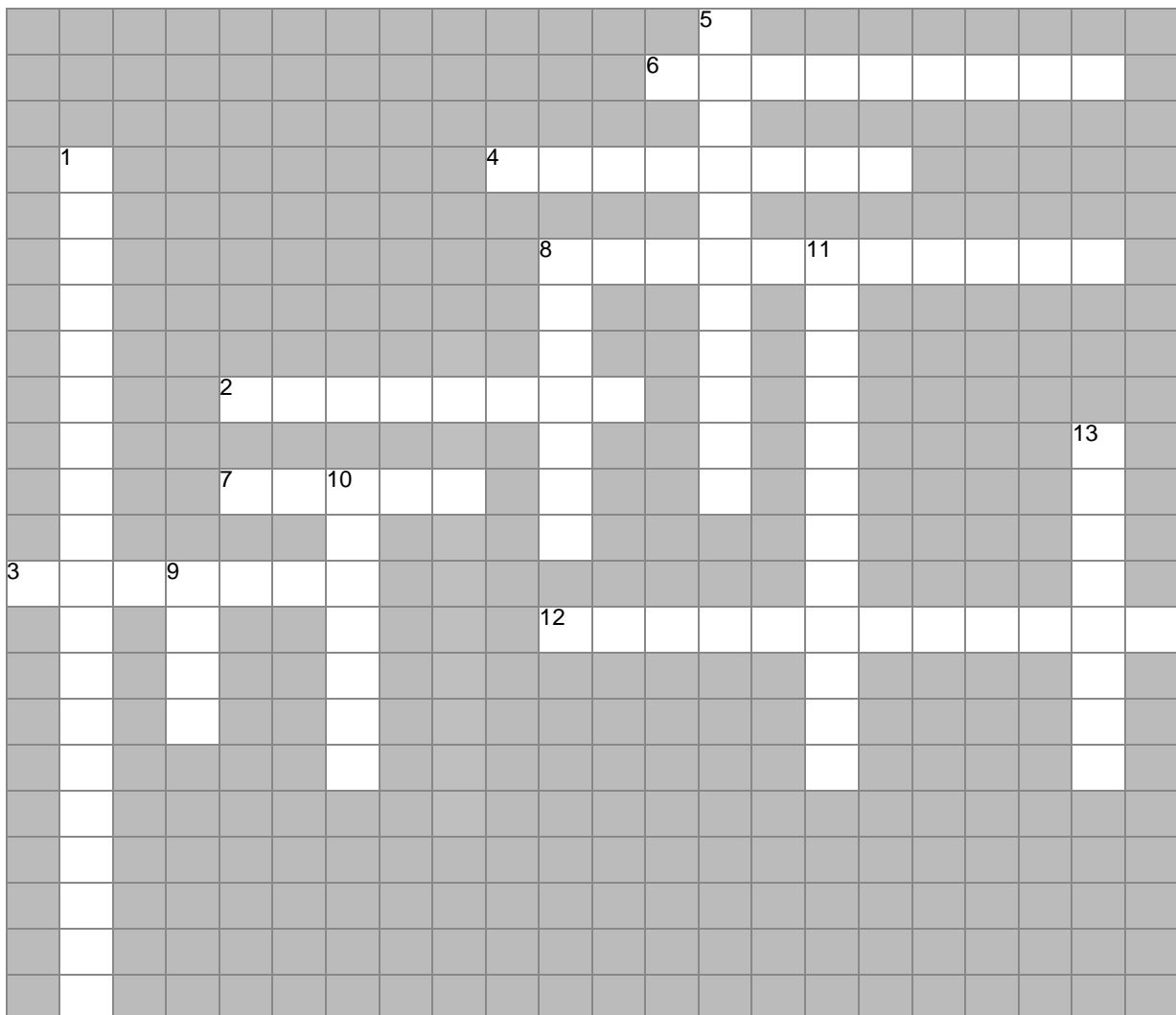
Таблиця 1.2

Умови завдання

№ з/п	Терміни	Варіант	Визначення
1	2	3	4
1	Преференції	А	Орган, який входить до складу митниці як відокремлений структурний підрозділ
2	Митниця	Б	Рівень держави: уряд країни, парламент
3	Митний пост	В	Сукупність заходів, що здійснюються митними органами з метою забезпечення додержання норм законодавства з питань митної справи

1	2	3	4
4	Митний контроль	Г	Особливі пільги, що надаються однією державою іншій на засадах взаємності або в односторонньому порядку без поширення на треті країни
5	Макрорівень митно-тарифного регулювання	Г	Окрема юридична особа в системі митних органів України, що імплементує митну політику на регіональному рівні та у певній сфері

Завдання 1.4. Розв'яжіть кросворд.

По вертикалі:

1. Закон України про яку діяльність визначає принципи, суб'єкти та види ЗЕД?

5. Який рівень митного регулювання передбачає здійснення цього регулювання через прийняття та виконання рішень таких спеціалізованих

міжнародних організацій, як Світова організація торгівлі (СОТ), Міжнародний валютний фонд, Світовий банк реконструкції та розвитку?

8. Митний орган (який у зоні своєї діяльності забезпечує виконання завдань, покладених на органи доходів і зборів) – це...

9. Орган доходів і зборів, який входить до складу митниці як відокремлений структурний підрозділ і в зоні своєї діяльності забезпечує виконання завдань, покладених на органи доходів і зборів – це митний ...

10. Державна фіскальна служба є важливим ... виконавчої влади, який вирішує низку завдань.

11. Під митним ... розуміють регулювання питань, пов'язаних із установами мит та інших податків, що справляють під час переміщення товарів через митний кордон України, процедурами митного контролю, організацією діяльності органів митного контролю України.

13. Фінансова або інша підтримка державними органами виробництва, перероблення, продажу, транспортування, експорту, споживання товару, завдяки якій суб'єкт господарсько-правових відносин країни експорту одержує пільги (прибутки) – це...

По горизонталі:

2. Основними завданнями Державної митної служби є реалізація та ... на розгляд міністра фінансів пропозицій щодо забезпечення реалізації державної митної політики.

3. Продаж товарів за цінами, нижчими від контрактних на міжнародних товарних ринках, за умови, що низький рівень ціни не зумовлюється відповідним рівнем витрат на виробництво цього товару – це...

4. Документ державного зразка, що засвідчує право ліцензіата на провадження зазначеного в ньому виду господарської діяльності протягом визначеного строку за умови виконання ліцензійних умов – це...

6. Одна із функцій митно-тарифного регулювання, яка наповнює бюджет за допомогою стягнення митних платежів з товарів та інших предметів під час переміщення через кордон.

7. Кількісне обмеження виробництва товарів, їх збуту, споживання, експорту, імпорту тощо, що вводиться на певний час – це...

8. Рівень держави: уряд країни, парламент.

12. Який рівень митного регулювання спирається на відповідні закони та інші законодавчі акти національного законодавства?

Завдання 1.5. Установіть хронологічну послідовність подій еволюції розвитку митного регулювання в Україні.

1. Держава почала надавати перевагу протекціоністській політиці у ЗТ, запроваджуючи митні заходи, спрямовані на захист внутрішнього ринку й національного товаровиробника (за такої політики середньозважена ставка ввізного мита зросла майже до 12,60 %); це вплинуло й на зовнішньоторговий баланс України – скорочення обсягів експортно-імпортних операцій.

2. Процедури митно-тарифного регулювання в Україні можна охарактеризувати як ліберальні (при цьому середньозважена ставка мита становила близько 6,5 %).

3. Україна набула офіційного членства у Світовій організації торгівлі. Одним із основних зобов'язань перед СОТ є лібералізація доступу до ринку товарів і послуг, а також лібералізація експортної політики.

4. Завдяки зниженню ставок мит вдалося дещо покращити баланс ЗТ, що пояснюється необхідністю корегування митних ставок у межах Концепції трансформації митного тарифу України на 1996 – 2005 рр. відповідно до вимог СОТ.

5. Початок застосування нетарифних методів регулювання в Україні, коли режим ліцензування і квотування було запроваджено до експорту товарів 75 товарних позицій. Кабінет Міністрів України щорічно визначає Переліки товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, а також перелік квот.

6. Україна отримала додаткові важелі з усунення торгових бар'єрів для національних промислових виробників, зорієнтованих на зовнішні ринки, завдяки доступу до ефективних інструментів вирішення торгових спорів.

7. Верховна Рада України прийняла Закон України "Про ратифікацію Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі".

Приклад вирішення ситуаційного завдання за темою 1

Завдання: Побудуйте структурно-логічну схему "Принципи ЗЕД в Україні" та описати кожний принцип.

Приклад вирішення та відповідь (рис. 1.1)

Рис. 1.1. Структурно-логічна схема "Принципи ЗЕД в Україні"

Принцип суверенітету народу України в здійсненні зовнішньоекономічної діяльності, що полягає у:

- виключному праві народу України самостійно та незалежно здійснювати зовнішньоекономічну діяльність на території України, керуючися законами, що діють на території України;
- обов'язку України неухильно виконувати всі договори і зобов'язання в галузі міжнародних економічних відносин.

Принцип свободи зовнішньоекономічного підприємництва, що полягає у:

- праві суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності добровільно вступати в зовнішньоекономічні зв'язки;
- праві суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності здійснювати її в будь-яких формах, які прямо не заборонені чинними законами України;
- обов'язку додержувати під час здійсненні зовнішньоекономічної діяльності порядку, встановленого законами України;
- виключному праві власності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності на всі одержані ними результати зовнішньоекономічної діяльності.

Принцип юридичної рівності і недискримінації, що полягає у:

- рівності перед законом всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, незалежно від форм власності, у тому числі держави, під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності;
- забороні будь-яких, крім передбачених цим Законом, дій держави, результатом яких є обмеження прав і дискримінація суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, а також іноземних суб'єктів господарської

діяльності за формами власності, місцем розташування та іншими ознаками;

- неприпустимості обмежувальної діяльності з боку будь-яких її суб'єктів, крім випадків, передбачених цим Законом.

Принцип верховенства закону, що полягає у:

- регулюванні зовнішньоекономічної діяльності тільки законами України;

- забороні застосування підзаконних актів та актів управління місцевих органів, що у будь-який спосіб створюють для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності умови менш сприятливі, ніж ті, які встановлені законами України.

Принцип захисту інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, який полягає в тому, що Україна як держава:

- забезпечує рівний захист інтересів усіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та іноземних суб'єктів господарської діяльності на її території згідно із законами України;

- здійснює рівний захист усіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності України за межами України згідно з нормами міжнародного права;

- здійснює захист державних інтересів України як на її території, так і за її межами лише відповідно до законів України, умов підписаних нею міжнародних договорів та норм міжнародного права.

Перелік практичних завдань для вирішення на практичному занятті за темою 1

Завдання 1.6. Опишіть п'ять міжнародних економічних організацій, учасником яких є Україна (по 1 – 3 речення про кожну).

Завдання 1.7. Опишіть три актуальні тарифні квоти на імпорту в Україну. В описі має бути зазначено таку інформацію: тип квоти, назва групи товарів, розмір початкової квоти, одиниця вимірювання.

Завдання 1.8. Проаналізуйте динаміку торгівлі України з Китаєм та США за останні п'ять років.

Завдання 1.9. Проаналізуйте динаміку експорту зерна в Єгипет за останні п'ять років.

Завдання 1.10. Проаналізуйте динаміку імпорту товарів із Польщі за останні п'ять років.

Приклад вирішення практичного завдання за темою 1

Завдання. Проаналізуйте динаміку торгівлі України з Німеччиною за останні п'ять років.

Приклад вирішення та відповідь

Використовуючи дані на сайті Державної служби статистики, розрахувати темпи зростання за різними показниками, які описують динаміку стану експорту та імпорту в Україні (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Вхідні дані

Роки	Млрд дол. США		Темп приросту	
	Експорт	Імпорт	Експорт	Імпорт
2017	1,75	5,45		
2018	2,21	5,98	25,9 %	9,9 %
2019	2,38	5,99	7,9 %	0,1 %
2020	2,07	5,34	-13,1 %	-10,8 %
2021	2,87	6,28	38,4 %	17,7 %

Для кращої інтерпретації слід відобразити дані на графіку (рис. 1.2).

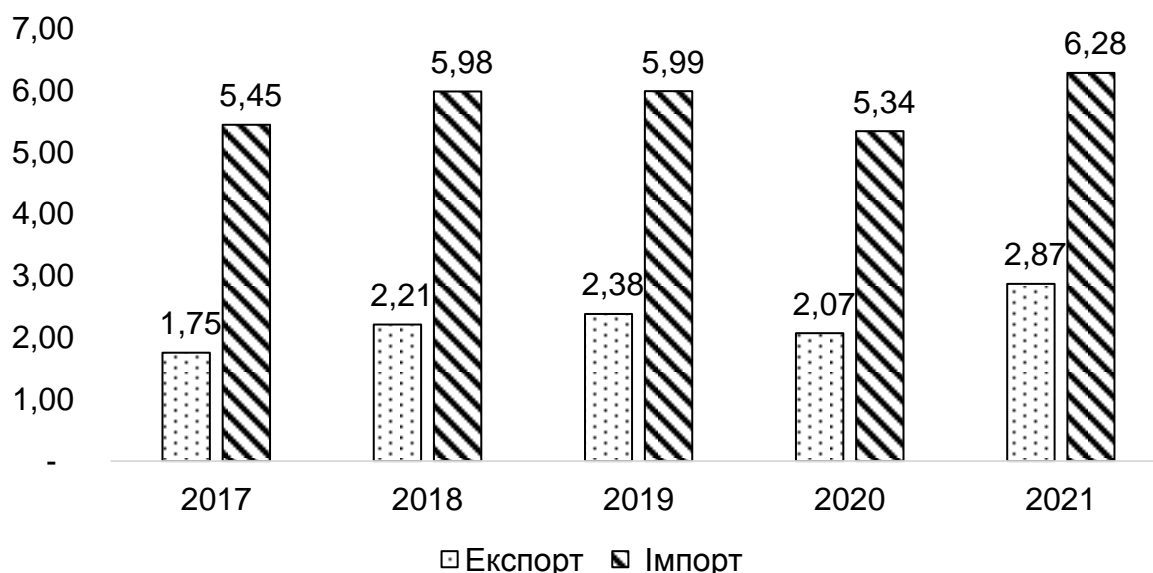

Рис. 1.2. Динаміка торгівлі з Німеччиною у 2017 – 2021 рр. (млрд грн)

Як бачимо, протягом останніх п'яти років відбувалося помірне зростання як імпорту, так і експорту з незначним просіданням у 2020 р. Це свідчить про поглиблення економічної інтеграції з економікою Німеччини.

Лабораторне завдання для вирішення на лабораторному занятті за темою 1

Завдання. Проаналізуйте динаміку торгівлі з країнами ЄС.

Загальні методичні рекомендації

Дані щодо зовнішньоекономічної діяльності України можна отримати з різних джерел. Це можуть бути сайти Державної служби статистики, Світового банку, Світової організації торгівлі, Служби статистики ЄС.

Формули:

Темп зростання:

$$t_{\text{зростання}} = \frac{y_1}{y_0} \times 100 \%, \quad (1)$$

де y_1 – значення показника за звітний період;

y_0 – значення показника за базовий період.

Питома вага:

$$\text{ПВ} = \frac{x_i}{\sum x} \times 100 \%, \quad (2)$$

де x_i – обсяг частини;

$\sum x$ – обсяг цілого.

Порядок виконання роботи

1. Знайти дані про торгівлю з країнами ЄС в аспекті країн і товарів.
2. Визначити топ-3 експортерів та імпортерів станом на останній наявний у даних рік.
3. Порахувати темпи зростання та питому вагу визначених країн в імпорті та експорті з ЄС протягом останніх п'яти років. Додати у звіт таблиці, графіки та невеликий коментар щодо ситуації.
4. Визначити топ-3 категорії товарів, що експортують та імпортують станом на останній наявний у даних рік
5. Порахувати темпи зростання та питому вагу в імпорті та експорті з ЄС визначених категорій товарів протягом останніх п'яти років. Додати у звіт таблиці, графіки та невеликий коментар щодо ситуації.
6. Додати у звіт загальний висновок щодо перспектив торгівлі з країнами ЄС на основі проведеного аналізу.

Звіт. Виконують згідно з вимогами до оформлення ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Він має містити мету та завдання, сформульовані студентом. Отримані результати слід подати у вигляді файлу *Word*. Студент повинен оформити звіт і захистити його. Обсяг звіту має становити не менше двох сторінок. Текст звіту має бути надруковано шрифтом Times New Roman, кг 14 (у таблицях – кг 12), міжрядковий інтервал 1,5 (у таблицях – 1). Абзаци слід починати з відступу, що дорівнює 1,25 см.

Рекомендована література для самостійної роботи за темою 1

Основна: [3, с. 7–240; 8, с. 10–19]. Додаткова: [9, с. 74–80; 19; 23, с. 5–192].

Тема 2. Митна вартість товарів

Мета – формування в студентів теоретико-прикладних знань з визначення митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон України.

Компетентності, що формуються за темою:

Знання: напрями використання відомостей про митну вартість товарів; методи її визначення; документи, які підтверджують митну вартість товарів; порядок визначення митної вартості товарів за різних митних режимів; умови подання декларації митної вартості.

Уміння: практичні навички щодо застосування методів визначення митної вартості; робота з документами з операцій ЗЕД; заповнення декларації митної вартості.

Комунікації: обґрунтування рішень щодо складових митної вартості.

Автономність та відповідальність: прийняття рішень щодо документального підтвердження митної вартості товарів.

Питання для підготовки до семінарського заняття за темою 2

1. Функціональне призначення митної вартості.
2. Митна вартість і методи її визначення.
3. Декларування, підтвердження, контроль і коригування митної вартості.

Питання для самостійного опрацювання за темою 2

1. Угода про застосування статті VII Генеральної угоди про тарифи й торгівлю 1994 р.
2. Контроль і корегування митної вартості на міжнародному рівні.

3. Перелік документів, що подають до митного органу для підтвердження заявленої митної вартості.
4. Включення роялті в митну вартість товарів.
5. Резервний метод визначення митної вартості товару.
6. Визначення митної вартості товарів, які експортуються і підпадають під дію режиму квотування.
7. Характеристика сучасного стану системи митного регулювання в Україні.
8. Форма декларації митної вартості.

Запитання для самодіагностики за темою 2

1. Що таке митна вартість товарів?
2. У чому полягає функціональне призначення митної вартості товарів?
3. Які права має митний декларант або уповноважена ним особа, що заявляє про митну вартість товарів?
4. Які особливості враховують під час визначення митної вартості товарів?
5. За яких умов під час визначення митної вартості товарів застосовують метод за ціною договору щодо ідентичних товарів?
6. Які основні ознаки ідентичності товарів?
7. Які основні ознаки подібних (аналогічних) товарів?
8. Охарактеризуйте метод визначення митної вартості на основі віднімання вартості.

Перелік тестових завдань для семінарських занять та самостійного вирішення за темою 2

1. *Нормами якої статті Митного кодексу визначено та розмежовано перелік документів, що подають до митного органу для підтвердження заявленої митної вартості:*
 - а) ст. 58 МКУ;
 - б) ст. 61 МКУ;
 - в) ст. 53 МКУ?
2. *За яких подій (умов) з'явилося перше визначення категорії "митна вартість товарів":*
 - а) у Брюсселі в 1950 р. включено в Конвенцію про створення уніфікованої методології;
 - б) у межах Токійського раунду багатосторонніх торговельних переговорів під егідою ГАТТ;
 - в) в угоді СОТ про митну оцінку?

3. Ким визначається митна вартість товарів, що переміщують через митний кордон України:

- а) державним податковим органом;
- б) митником;
- в) декларантом?

4. Що закріплено за ст. 58 МКУ:

- а) перелік складових митної вартості;
- б) перелік другорядних методів визначення митної вартості;
- в) питання включення роялті в митну вартість?

5. Знайдіть рядок, у якому перераховано всі ознаки ідентичності товарів:

- а) фізичні характеристики, схожі характеристики та компоненти, якість та репутація на ринку, країна виробництва, виробник;
- б) фізичні характеристики, якість та репутація на ринку, країна виробництва, виробник;
- в) однакова країна-виробник, колір, розмір.

6. На чому ґрунтується використання резервного методу визначення митної вартості:

- а) на ознаках ідентичності товарів;
- б) на ознаках подібних (аналогічних) товарів;
- в) на раніше визначених митних вартостях?

7. Чи можна митну вартість імпортованих товарів визначати на підставі мінімальної вартості товарів?

- а) так;
- б) ні?

8. Для визначення митної вартості товарів, які експортуються і підпадають під дію режиму квотування чи ліцензування або щодо яких запроваджено реєстрацію контрактів, вирішальною є:

- а) ціна товару, зазначена в ліцензії чи в картці реєстрації (обліку) контракту;
- б) ціна товарів українського походження на внутрішньому ринку України;
- в) ціна товарів на внутрішньому ринку країни-експортера.

9. Ким здійснюється контроль за правильністю визначення митної вартості товарів:

- а) митником на митному пості;
- б) органом доходів і зборів шляхом перевірки числового значення заявленої митної вартості;
- в) кінцевим отримувачем?

10. Що закріплено в ст. 54 та ст. 55 МКУ:

- а) процедуру контролю правильності визначення митної вартості товарів та її корегування;
- б) стандартні шаблони бланка А та бланка Б ДМВ;
- в) митну вартість товарів, що вивозять за межі митної території України?

Перелік тестових завдань для семінарських занять та самостійного вирішення за темою 1

Завдання 2.1. Визначте послідовність дій під час ввезення товарів в Україну:

- а) укласти договір на надання транспортно-експедиційних послуг;
- б) до початку ввезення товару надати брокерові документи, необхідні для оформлення попередньої декларації, щоб уникнути затримок та простоїв на кордоні під час пропуску вантажу;
- в) вибрати митний режим, а також визначити особливості митного оформлення товару;
- г) разом з митним брокером визначити економічну доцільність імпорту вантажу в Україну, розмір митних платежів, перелік дозвільних документів, інші видатки;
- ґ) узгодити суму митних платежів і перелік документів, що надаються;
- д) укласти договір доручення з митним брокером;
- е) провести ввезення та митне оформлення імпортованого товару;
- є) провести акредитацію фірми як учасника ЗЕД на митниці;
- ж) укласти зовнішньоекономічний контракт і перевірити його на відповідність вимогам митних органів і вповноваженого банку;
- з) зробити остаточний розрахунок вартості імпортного товару з урахуванням митних платежів, вартості отримання дозвільних документів, транспортування й брокерського обслуговування тощо;
- и) здійснити попередню оплату всіх митних платежів на рахунок митного органу.

Завдання 2.2. Зіставте методи визначення митної вартості з їх характеристикою (табл. 2.1).

Умови завдання

№ з/п	Метод визначення митної вартості	Варіанти	Характеристика
1	Основний	А	За основу для визначення митної вартості беруть вартість операції з ідентичними товарами, що продаються на експорт в Україну з тієї ж країни, а час експорту товарів збігається з часом експорту оцінюваних товарів або є максимально наближеним до нього
2	За ціною договору щодо ідентичних товарів	Б	За митну вартість беруть вартість операції з подібними (аналогічними) товарами, які продаються на експорт в Україну, а час експорту товарів збігається з часом експорту оцінюваних товарів або є максимально наближеним до нього
3	За ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів	В	Для визначення митної вартості товарів цим методом за основу беруть інформацію, надану виробником оцінюваних товарів про їхню вартість, яка має складатися із сум вартості матеріалів та витрат, понесених виробником під час виробництва оцінюваних товарів; обсягу прибутку та загальних витрат, що дорівнює сумі, яка зазвичай відображається під час продажу товарів того самого класу або виду, що й оцінювані; загальних витрат під час продажу в Україну з країни вивезення товарів, тобто витрат на завантаження, розвантаження та оброблення оцінюваних товарів, їх транспортування до аеропорту, порту або іншого місця ввезення на митну територію України, витрат на страхування цих товарів
4	На основі віднімання вартості	Г	Митну вартість товарів визначають з використанням способів, які не суперечать законам України і є сумісними з відповідними принципами і положеннями ГАТТ
5	На основі додавання вартості	Г'	Визначають за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції), та застосовують у разі відсутності певних обмежень
6	Резервний	Д	Для визначення митної вартості беруть ціну одиниці такого товару за умови вирахування витрат на виплату комісійних, звичайних витрат, понесених в Україні на навантаження, вивантаження, транспортування, страхування та інших пов'язаних з такими операціями витрат, сум податків, що підлягають сплаті в Україні

Завдання 2.3. Особа придбала в США легковий автомобіль марки BMW, модель X5, 2015 р. випуску, який був в експлуатації та вартість якого становить 12 000,00 дол. США, що підтверджується рахунком-фактурою, випискою з банку та листом продавця про перерахунок

вказаної суми грошових коштів. Для митного оформлення цього автомобіля в електронній митній декларації митну вартість було визначено саме за ціною договору. Митниця відмовила у митному оформленні товарів, про що прийняла картку відмови та рішення про корегування митної вартості, відповідно до якого, застосовуючи резервний метод, визначила митну вартість імпортованого автомобіля у розмірі 15 000,00 дол. США. Оцініть правомірність дій митних органів.

Завдання 2.4. Згідно з укладеним зовнішньоекономічним контрактом між підприємством-резидентом і підприємством-нерезидентом (імпорт) здійснено поставку матеріалів (сировини) у кількості 15 т за ціною 430 дол. США за 1 т. Договірна ціна контракту – 8 000 дол. США. Ставка ввізного мита – 5 %, митний збір – 0,2 %. На дату митного оформлення курс НБУ за 1 дол. США – 26,0 грн. Декларантом розраховано митну вартість методом за ціною угоди (метод 1), її дані занесено до декларації митної вартості. Також на базі митної вартості розраховано ПДВ, митні збори і мито (дані розрахунків наведені в таблиці). Під час митного оформлення згідно з розрахунками митних органів здійснено корегування митної вартості сировини, що ввозиться, оскільки задекларована підприємством митна вартість викликала обґрунтовані сумніви. Митні органи обрали метод для визначення митної вартості сировини за ціною угоди щодо подібної (аналогічної) сировини, ввезеної на митну територію України раніше. Причина в тому, що тоді на митну територію України ввозили аналогічну сировину, яка мала іншу вартість. І саме її взято за основу для визначення митної вартості сировини, що ввозиться сьогодні. Митна вартість сировини, визначена митними органами, становила 500 дол. США за 1 т сировини.

Розрахуйте: митну вартість сировини для нарахування податків і зборів за даними митних органів; фактурну вартість сировини на підставі даних зовнішньоекономічного контракту. Зробіть висновки.

Завдання 2.5. Згідно із зовнішньоекономічним контрактом купівлі-продажу здійснено поставку товарів від нерезидента (США) на суму 180 000 дол. США на умовах FCA-Лос-Анджелес підприємству-резиденту. Контрактом передбачено 100-відсоткову передоплату товару резидентом. Підприємством-резидентом укладено договір з українською фірмою-перевізником. За рахунком, наданим перевізником, вартість перевезення від місця поставки товару (Лос-Анджелес, США) до кордону України становила 104 000 грн, а на території України – 10 000 грн:

на дату передоплати курс НБУ за 1 дол. США становив 26,15 грн; а на дату митного оформлення курс НБУ за 1 дол. США становив 27,1 грн.

Розрахуйте: фактурну вартість товарів за контрактом; митну вартість товарів, що ввозяться за ціною угоди. Зробіть висновки.

Приклад вирішення ситуаційного завдання за темою 2

Умова. Компанія "Паритет" (Україна) отримала від компанії "Вісла" (Польща) товар на суму 22 000 дол. США. Ставка ввізного мита на цей товар становить 5 %. Курс НБУ на дату оформлення митної декларації – 36,00 UAH / USD.

Завдання. Розрахувати митну вартість та суму мита.

Рішення.

1. Розрахунок митної вартості здійснюють за формулою:

Митна вартість = Вартість (USD) × Курс НБУ.

Митна вартість = 22 000 × 36,00 = 792 000 грн.

2. Розрахунок суми мита здійснюють за формулою:

Сума мита = Митна вартість × Ставка мита.

Сума мита = 792 000 × 0.05 = 39 600 грн.

Перелік практичних завдань для вирішення на практичному занятті за темою 2

Завдання 2.6. Згідно із ЗЕД контрактом здійснено поставку товарів від нерезидента (США) на суму 180 000 дол. США підприємству-резиденту. Ставка ввізного мита на цей товар становить 5 %. Курс НБУ на дату оформлення митної декларації – 27,45 UAH / USD. Розрахувати митну вартість та суму мита.

Завдання 2.7. Компанія "Ексальта" (США) здійснила постачання товарів компанії "Авестан" (Україна) на суму 30 000 дол. США. Курс НБУ на дату оформлення митної декларації – 28,55 UAH / USD. Ставка ввізного мита на цей товар становить 15,7 %. Розрахувати митну вартість та суму мита.

Приклад вирішення практичного завдання за темою 2

Завдання. Компанія "Аркема" (Франція) здійснила постачання товарів компанії "ХІМ-Трейд" (Україна) на суму 45 000 євро. Ставка ввізного мита на цей товар становить 35 %. Курс НБУ на дату оформлення митної декларації – 31,60 EUR / USD. Розрахувати митну вартість та суму мита.

Приклад вирішення та відповідь.

1. Розрахунок митної вартості здійснюють за формулою:

Митна вартість = Вартість (EUR) × Курс НБУ.

Митна вартість = 22 000 × 31,60 = 695 200 грн.

2. Розрахунок суми мита здійснюють за формулою:

Сума мита = Митна вартість × Ставка мита.

Сума мита = 695 200 × 0.35 = 243 320 грн.

Лабораторне завдання для вирішення на лабораторному занятті за темою 2

Завдання. Компанія "Хенлі" (Китай) здійснила постачання товарів компанії "Каргілл" (Україна). Дата оформлення митної декларації. У постачання входять такі товарні позиції:

1. Назва. "Листове покриття для підлоги з твердої гуми".

УКТЗЕД: 4008211000. Вага: 3,7 т.

Ціна за кг: 12,10 дол. США.

Країна походження: Китай.

2. Назва. "Пропіленові труби".

УКТЗЕД: 3917 22 10 00.

Вага: 2,4 т.

Ціна за кг: 17,25 дол. США.

Країна походження: Канада.

Визначити валютний курс та ставку мита. Розрахувати митну вартість товарів та суму мита.

Загальні методичні рекомендації.

Формули:

Митна вартість = Вартість (в іноземній валюті) × Курс НБУ.

Сума мита = Митна вартість × Ставка мита.

Порядок виконання роботи.

1. Визначити валютний курс на дату оформлення митної декларації (<https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerates>).

2. Визначити ставку мита для кожної товарної позиції згідно з Митним тарифом України за допомогою ресурсу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-20#Text>.

3. Перевірити наявність митних преференцій щодо товарних позицій. У разі наявності зазначити документ, на підставі якого застосовують преференцію. Як довідник рекомендовано використовувати ресурс <https://qdpro.com.ua/uk/goodinfo>.

4. Розрахувати митну вартість згідно з формулою.

5. Розрахувати суму мита згідно з формулою.

Звіт. Виконують згідно з вимогами до оформлення ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Він має містити мету та завдання, сформульовані студентом. Отримані результати слід подати у вигляді файлу Word. Студент повинен оформити звіт і захистити його. Текст звіту має бути надруковано шрифтом Times New Roman, кр 14 (у таблицях – кр 12), міжрядковий інтервал 1,5 (у таблицях – 1). Абзаци слід починати з відступу, що дорівнює 1,25 см.

Рекомендована література для самостійної роботи за темою 2

Основна: [1, с. 5–221; 3, с. 7–240; 5, с. 5–250]. Додаткова: [13, с. 506–511]. Інформаційні ресурси: [21, с. 52–98].

Тема 3. Митні платежі

Мета – формування в студентів теоретико-прикладних знань з порядку нарахування митних платежів товарів, що переміщуються через митний кордон України.

Компетентності, що формуються за темою:

Знання: система митного оподаткування; правила оподаткування товарів, що переміщують через митний кордон України.

Уміння: практичні навички щодо нарахування митних платежів.

Комунікації: обґрунтування рішень щодо нарахування митних платежів.

Автономність та відповідальність: прийняття рішень з використання відомостей щодо нарахування митних платежів.

Питання для підготовки до семінарського заняття за темою 3

1. Загальні положення щодо митних платежів.

2. Мито та його види.

3. Акцизні збори та їх платники.

4. Податок на додану вартість і порядок його обчислення.
5. Оподаткування товарів залежно від митних режимів.

Запитання для самостійного опрацювання за темою 3

1. На яких осіб покладено обов'язок із сплати митних платежів?
2. Які існують штрафи за порушення митних правил?
3. Які особливості нарахування сезонного мита?
4. Як визначають суму податків з товарів (продукції), що підлягають сплаті під час митного оформлення?
5. Що таке магазин безмитної торгівлі?
6. Яким чином оподатковують товари в режимі митного складу?

Запитання для самодіагностики за темою 3

1. Дати визначення поняття митних платежів.
2. Дати визначення податку на додану вартість (ПДВ).
3. Охарактеризувати базу оподаткування акцизом за адвалерною та специфічною ставками.
4. Систематизувати платників акцизного податку.
5. Охарактеризувати операції, що звільняються від оподаткування акцизом.
6. Дати визначення поняття "митний тариф України".
7. Систематизувати основні функції митних платежів.
8. Охарактеризувати випадки, за настання яких обов'язок зі сплати мита припиняється.
9. Класифікувати та коротко охарактеризувати основні види мита в Україні.

Перелік тестових завдань для семінарських занять та самостійного вирішення за темою 3

1. Позначте рядок, у якому перераховано всі складові митних платежів:
 - а) мито, акцизний податок, податок на додану вартість;
 - б) мито, акцизний податок, податок на додану вартість, податок на прибуток;
 - в) мито, акцизний податок, ЄСВ, військовий збір, податок на додану вартість.

2. *Що регулюється ст. 289 МКУ:*

- а) основні функції митних платежів;
- б) коли виникає та коли припиняється обов'язок зі сплати мита;
- в) перелік ставок ввізного мита?

3. *Якою є дата виникнення податкових зобов'язань зі сплати мита в разі ввезення товарів на митну територію України:*

- а) дата зарахування коштів на рахунок;
- б) дата перетину митного кордону;
- в) дата подання органу доходів і зборів митної декларації для митного оформлення або дата нарахування такого податкового зобов'язання органом доходів і зборів?

4. *Що є базою під час використання специфічної ставки в процесі нарахування мита:*

- а) кількість товарів в одиницях вимірювання;
- б) митна вартість товарів;
- в) митна вартість товарів/кількість товару в одиницях вимірювання.

5. *Що регулюється ст. 279 МКУ:*

- а) товарно-класифікаційна схема митного тарифу;
- б) застосування адвалерної та специфічної ставок для нарахування мита;
- в) застосування особливих видів мита?

6. *Позначте рядок, що описує визначення тарифної квоти:*

- а) підвищення ставок мита в міру зростання ступеня оброблення продукції;
- б) непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції);
- в) різновид змінних митних ставок, які залежать від обсягу імпорту товарів: під час імпорту в межах певної кількості він оподатковується за базовою внутрішньо квотною ставкою мита, а під час перевищення певного обсягу імпорт оподатковується за надквотною ставкою.

7. *Залежно від суб'єкта сплати на скільки видів можна розподілити акцизні збори як митні платежі:*

- а) 2;
- б) 4;
- в) 3?

8. Чи правильним є твердження: акцизний збір нараховують як під час імпорту, так і під час експортних операцій, крім випадків, коли експорт підакцизної продукції проводять за валюту:

- а) так;
- б) ні?

9. Чим відрізняються марки акцизного податку для вироблених в Україні алкогольних напоїв і тютюнових виробів від марок для ввезених на митну територію України алкогольних напоїв і тютюнових виробів:

- а) розміром;
- б) якістю;
- в) дизайном та кольором?

Перелік ситуаційних завдань для вирішення на семінарському занятті та самостійного опрацювання за темою 3

Завдання 3.1. Зіставте категорії особливого виду мита з їх характеристиками (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Умови завдання

№ з/п	Категорії мита	Варіанти	Характеристика
1	Спеціальне мито	А	Установлюють у разі ввезення на митну територію України товарів, які є об'єктом субсидованого імпорту, що заподіює шкоду або створює загрозу заподіяння шкоди національному товаровиробнику
2	Антидемпінгове мито	Б	Установлюють у разі ввезення на митну територію України товарів, які є об'єктом демпінгу, що заподіює шкоду національному товаровиробнику
3	Компенсаційне мито	В	Установлюють як засіб захисту національного товаровиробника, у разі якщо товари ввозять в обсягах, які завдають шкоди національному товаровиробнику або як заходи у відповідь на дискримінаційні та/або недружні дії інших держав
4	Додатковий імпортувальний збір	Г	Установлюють щодо платіжного балансу в разі значного погіршення стану платіжного балансу або істотного скорочення золотовалютних резервів, або досягнення ними мінімального розміру з метою забезпечення рівноваги платіжного балансу та збільшення розміру золотовалютних резервів

Завдання 3.2. Зіставте терміни з їх визначеннями (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Умови завдання

№ з/п	Терміни	Варіанти	Визначення
1	Реімпорт	А	Митний режим, відповідно до якого товари та/або транспортні засоби комерційного призначення переміщують під митним контролем між двома контролюючими органами або в межах зони діяльності одного такого органу без будь-якого використання цих товарів, без сплати митних платежів та без застосування заходів нетарифного регулювання ЗЕД
2	Транзит	Б	Митний режим, відповідно до якого товари, що були вивезені або оформлені для вивезення за межі митної території України, випускають у вільний обіг на митній території України зі звільненням від сплати митних платежів, установлених законами України на імпорт цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання ЗЕД
3	Тимчасове вивезення	В	Митний режим, відповідно до якого іноземні товари піддають переробці без застосування до них заходів нетарифного регулювання ЗЕД, за умови подальшого реекспорту продуктів перероблення
4	Перероблення на митній території	Г	Митний режим, відповідно до якого українські товари або транспортні засоби комерційного призначення вивозяться за межі митної території України з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання ЗЕД і підлягають реімпорту до завершення встановленого строку без будь-яких змін, за винятком звичайного зношування

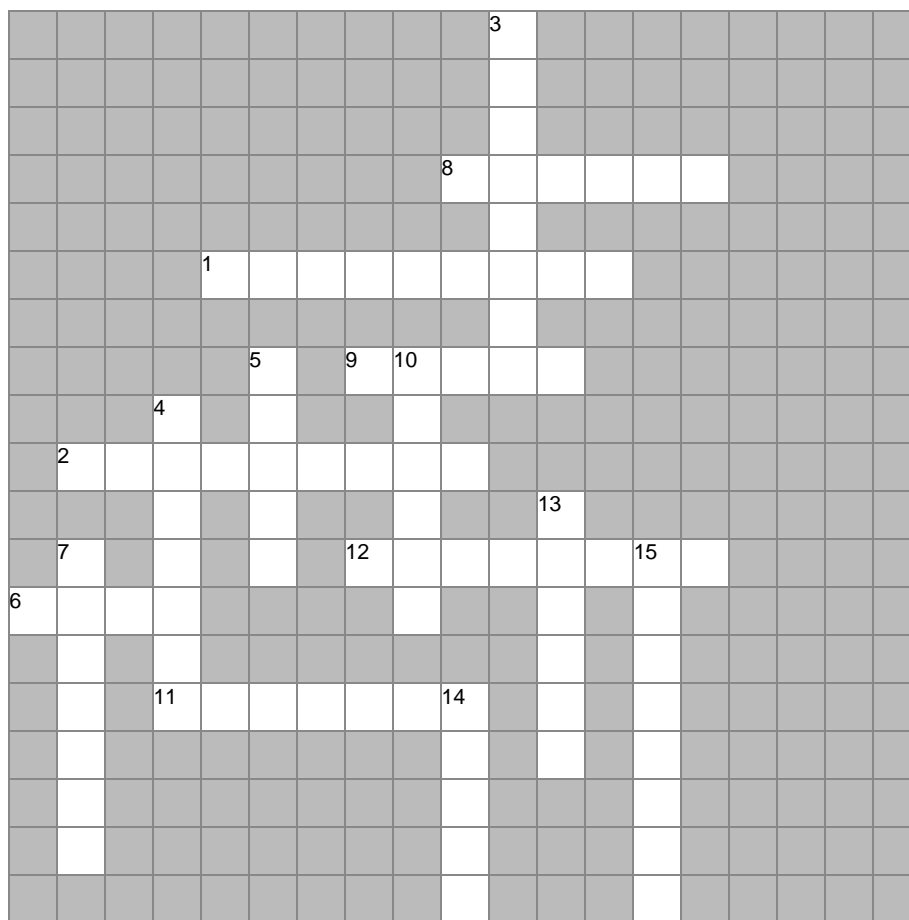
Завдання 3.3. Розрахуйте суму мита за адвалорною ставкою за умови, якщо митна вартість товару становить 3 000 000 грн, а ставка мита – 10 %.

Завдання 3.4. В Україну ввозять партію товару з контрактною вартістю 78 800 євро, курс НБУ = 33,64. Митний збір – 0,25 %; сума фрахту та страхування – 8 % від купівельної ціни; повна ставка мита – 15 %, пільгова ставка мита – 5 %. Ставка акцизного збору = 10 %,

ПДВ = 20 %. Витрати обігу – 9 %. Визначте питому вагу платежів під час митного оформлення в ціні продажу, якщо мито розраховують за повною та пільговою ставкою. Визначте економію підприємця за умови застосування пільгової ставки.

Завдання 3.5. Розрахувати суму мита за специфічною ставкою за умови, якщо реалізовано 200 одиниць продукції зі ставкою мита 2 євро. Курс НБУ на дату складання декларації: 1 євро = 30 грн.

Завдання 3.6. Розв'яжіть кросворд.

По горизонталі:

1. Митний режим, відповідно до якого товари, що були раніше ввезені на митну територію України або на територію вільної митної зони, вивозять за межі митної території України без сплати вивізного мита та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

2. Підвищення ставок мита в міру зростання ступеня оброблення продукції.

6. Непрямий податок, різновид митних платежів, який накладають на товари, що переміщують через митний кордон.

8. Митний режим, відповідно до якого іноземні товари після сплати всіх митних платежів, установлених законами України на імпорту цих товарів, та виконання всіх необхідних митних формальностей випускають для вільного обігу на митній території України.

9. Дворівневий митний тариф, пов'язаний з кількістю товару, за якої задану кількість товарів може бути імпортовано за "пільговою" ставкою мита протягом певного часу.

11. Митний режим, відповідно до якого товари та/або транспортні засоби комерційного призначення переміщують під митним контролем між двома контролюючими органами або в межах зони діяльності одного такого органу без будь-якого використання цих товарів, без сплати митних платежів та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

12. Митний режим, відповідно до якого іноземні товари під митним контролем знищують або приводять у стан, який виключає можливість їх використання, з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами, установленими на імпорту цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

По вертикалі:

3. Митний режим, відповідно до якого товари, що були вивезені або оформлені для вивезення за межі митної території України, випускають у вільний обіг на митній території України зі звільненням від сплати митних платежів, установлених законами України на імпорту цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

4. Митний режим, відповідно до якого українські товари випускають для вільного обігу за межами митної території України без зобов'язань щодо їх зворотного ввезення.

5. Митний режим, відповідно до якого іноземні або українські товари зберігаються під митним контролем із умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності – це митний ...

7. ... мито встановлюється законом на українські товари, що вивозять за межі митної території України.

10. Диференційованим є ... мито.

13. Комплекс взаємопов'язаних правових норм, що відповідно до заявленої мети переміщення товарів через митний кордон України визначають митну процедуру щодо цих товарів, їх правовий статус, умови оподаткування й обумовлюють їх використання після митного оформлення – це митні ...

14. Систематизований згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності перелік ставок ввізного мита, яке справляється з товарів, що ввозяться на митну територію України – це митний ... України.

15. ПДВ – це ... податок.

Приклад вирішення ситуаційного завдання за темою 3

Умова. Розрахуйте суму мита за адвалорною ставкою за умови, якщо митна вартість товару становить 5 000 000 грн, а ставка мита – 13 %.

Завдання. Розрахуйте суму мита.

Рішення:

Розрахунок суми мита здійснюють за формулою:

Сума мита = Митна вартість × Ставка мита.

Сума мита = 5 000 000 × 0.13 = 650 000 грн.

Перелік практичних завдань для вирішення на практичному занятті за темою 3

Завдання 3.7. Компанія Zernoff (Молдова) здійснила постачання 10 тис. л спирту етилового (концентрація спирту 85 об. %) на суму 27 тис. євро підприємству-резиденту. Код товару (УКТЗЕД) – 2207100010. Дата оформлення митної декларації: 10.08.2022 р. Розрахуйте митні платежі.

Завдання 3.8. Компанія Japan Tobacco International (Японія) здійснила постачання 10 тис. шт. сигарет з фільтром на суму 20 тис. євро підприємству-резиденту. Код товару (УКТЗЕД) – 2402209020. Дата оформлення митної декларації: 13.08.2022 р. Розрахуйте митні платежі.

Завдання 3.9. Компанія Imperial Brands (Індія) здійснила постачання 3 т тютюну теплового сушіння на суму 2 тис. євро підприємству-резиденту. Код товару (УКТЗЕД) – 2401208500. Дата оформлення митної декларації: 19.08.2022 р. Розрахуйте митні платежі.

Приклад вирішення практичного завдання за темою 3

Завдання. Компанія Maratray (Франція) здійснила постачання вина (вид: бургундське, уміст спирту: 6 %, походження спирту: ферментне) підприємству-резиденту в об'ємі 500 л на суму 45 тис. євро. Код товару (УКТЗЕД) – 2204292300. Дата оформлення митної декларації: 19.08.2023 р. Розрахуйте митні платежі.

Приклад вирішення та відповідь:

1. Визначають курс НБУ на дату оформлення: 37.2177 грн / євро.

2. Розрахунок митної вартості здійснюють за формулою:

Митна вартість = Вартість (EUR) × Курс НБУ.

Митна вартість = 10 000 × 37,2177 = 372 177,00 грн.

3. Розрахунок суми мита за адвалорною ставкою здійснюють за формулою:

Сума мита = Фактурна вартість товарів × Ставка мита.

Сума мита = 372 177 × 0 = 0 грн.

4. Розрахунок акцизу для вина. Формула розрахунку:

Сума акцизу = Кількість літрів × Ставка мита в грн за літр.

Сума акцизу = 500 × 0.01 = 5,00 грн.

5. Розрахунок ПДВ:

ПДВ до сплати = Митна вартість × Ставка ПДВ

ПДВ до сплати = 372 178 × 0,20 = 74 435,60 грн

6. Розрахунок суми митних платежів:

Сума митних платежів = Мито + Акциз + ПДВ.

Сума митних платежів = 74 435,60 + 5,00 = 74 440,60 грн.

Лабораторне завдання для вирішення на лабораторному занятті за темою 3

Завдання. Компанія Shell (Велика Британія) здійснила постачання товарів підприємству-резиденту. Дата оформлення митної декларації – 19.08.2023 р. Опис товару:

Назва товару "Моторний бензин".

Октанове число: 95.

Уміст свинцю: 0,015 г/л.

Уміст сірки: 0,002 мас. %.

Уміст тетраетилсвинцю: 0 %.

Об'єм: 20 тис. л.

Ціна за літр: EUR 1,7 / л.

Країна походження: Велика Британія.

Розрахуйте митні платежі.

Загальні методичні рекомендації

1. Під час використання адвалорної ставки базою оподаткування є митна вартість товарів. Формула розрахунку:

$$C_m = (ЧФВ \times C_t) / 100 \%,$$

де C_m – сума мита;

ЧФВ – фактурна вартість товарів;

C_t – ставка мита, встановлена у відсотках від фактурної вартості товару.

2. Під час використання специфічної ставки базою оподаткування є кількість товарів в одиницях вимірювання. Формула розрахунку:

$$C_m = H \times C_t,$$

де C_m – сума мита;

H – кількісна або фізична характеристика товару в натуральному вираженні;

C_t – ставка мита в євро за одиницю товару.

3. Під час використання комбінованої ставки, що складається з адвалорної та специфічної ставок мита, базою оподаткування є митна вартість товарів/кількість товару в одиницях вимірювання. Формула розрахунку:

$$C_m = C_a + C_s,$$

де C_m – сума мита;

C_a – сума мита за адвалорною ставкою;

C_s – сума мита за специфічною ставкою.

Порядок виконання роботи

1. Визначити валютний курс на дату оформлення митної декларації (<https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerates>).

2. Визначити ставки митних платежів (мито, акциз, ПДВ) згідно з Митним тарифом України та Податковим кодексом України.

3. Перевірити наявність митних преференцій щодо товарних позицій. У разі наявності зазначити документ, на підставі якого застосовують преференцію. Як довідник рекомендовано використовувати ресурс <https://qdpro.com.ua/uk/goodinfo>.

4. Розрахувати митні платежі.

Звіт. Виконують згідно з вимогами до оформлення ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Він має містити мету та завдання, сформульовані студентом. Отримані результати слід подати у вигляді файлу *Word*. Студент повинен оформити звіт і захистити його. Текст звіту має бути надруковано шрифтом Times New Roman, кг 14 (у таблицях – кг 12), міжрядковий інтервал 1,5 (у таблицях – 1). Абзаци слід починати з відступу, що дорівнює 1,25 см.

Рекомендована література для самостійної роботи за темою 3

Основна: [1, с. 7–215; 3, с. 5–235]. Додаткова [9, с. 74–80]. Інформаційні ресурси: [18; 21; 23; 24].

Тема 4. Митні режими

Мета – формування в студентів теоретико-прикладних знань щодо особливостей застосування митних режимів на митній території України та за її межами.

Компетентності, що формуються за темою:

Знання: функції та класифікація митних режимів; умови розміщення товарів в митні режими; операції з товарами, які перебувають у митних режимах.

Уміння: практичні навички щодо застосування митних режимів; оформлення документів для митного оформлення.

Комунікації: обґрунтування рішень щодо застосування та шляхи вдосконалення окремих, найбільш недосконалих митних режимів.

Автономність та відповідальність: прийняття рішень щодо розміщення товарів у різні митні режими на митній території України та за її межами.

Питання для підготовки до семінарського заняття за темою 4

1. Загальні положення щодо митних режимів.
2. Зміст і особливості митних режимів.

Питання для самостійного опрацювання за темою 4

1. Регулювання питань, пов'язаних з виконанням необхідних митних формальностей та здійсненням митного контролю товарів, поміщених у відповідний митний режим.
2. Функціонування митних режимів в Україні та в зарубіжних країнах.
3. Штрафи за недотримання строків та умов митних режимів тимчасового ввезення й транзиту.
4. Умови, за яких митний режим, у який поміщено товари, може бути змінено на інший.
5. Митний статус товарів у режимі імпорту.
6. Переміщення зіпсованих товарів, поміщених у митний режим безмитної торгівлі.
7. Товари, до яких може бути застосовано режим тимчасового ввезення.
8. Операції з перероблення товарів у митному режимі перероблення на митній території України.

Запитання для самодіагностики за темою 4

1. Які умови ввезення товарів у режимі імпорту?
2. Які документи повинен надати суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності для проходження процедури розмитнення вантажу під час імпорту товарів?
3. Які обов'язкові платежі повинен здійснити суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності під час імпорту товарів?
4. Як здійснюється перехід права власності на товар, поміщений у митний режим імпорту?
5. Які існують критерії незмінності товарів для їх переміщення в режимі реімпорту?
6. Чи застосовують митні платежі та нетарифне регулювання для товарів, які ввозять у режимі реімпорту?
7. Які переваги має застосування митного режиму "Тимчасове ввезення (вивезення)"?
8. Які основні завдання митних ліцензійних складів?
9. Які бувають митні ліцензійні склади?

Перелік тестових завдань для семінарських занять та самостійного вирішення за темою 4

1. Під час каботажних перевезень іноземні товари перебувають під митним контролем протягом:

- а) усього часу;
- б) 5 робочих днів;
- в) 10 робочих днів;
- г) 20 робочих днів?

2. Якого митного статусу набувають товари, поміщені в митний режим імпорту:

- а) українських товарів;
- б) імпортованих товарів;
- в) іноземних товарів ;
- г) закордонних товарів?

3. Питання, пов'язані з виконанням необхідних митних формальностей та здійсненням митного контролю товарів, поміщених у відповідний митний режим, регулюються:

- а) МКУ та ЗУ "Про ЗЕД";
- б) МКУ;
- в) МКУ, іншими законодавчими актами з питань митної справи та у сфері ЗЕД;
- г) ЗУ "Про ЗЕД".

4. У разі псування товарів, поміщених у режим безмитної торгівлі, ці товари підлягають поміщенню в режим:

- а) знищення або руйнування;
- б) безмитної торгівлі;
- в) перероблення на митній території;
- г) транзитного переміщення.

5. Порядок здійснення контролю за міжнародними передачами товарів установлено:

- а) ВРУ;
- б) КМУ;
- в) Державною митною службою України;
- г) Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.

6. До товарів, поміщених у митний режим перероблення на митній території, застосовують:

а) умовне повне звільнення від оподаткування ввізним митом під час дотримання вимог та обмежень, установлених ст. 21 МКУ;

б) звільнення від оподаткування ввізним митом, якщо інше не передбачено законом;

в) умовне повне звільнення від оподаткування ввізним митом під час дотримання вимог та обмежень, установлених ст. 23 МКУ;

г) умовне повне звільнення від оподаткування ввізним митом під час дотримання вимог та обмежень, установлених ст. 20 МКУ.

7. Митний режим, у який поміщено товар, може бути змінено за умови:

а) дотримання заходів тарифного та нетарифного регулювання ЗЕД;

б) дотримання заходів тарифного регулювання ЗЕД;

в) дотримання заходів нетарифного регулювання ЗЕД;

г) дотримання заходів тарифного, нетарифного та пільгового регулювання ЗЕД.

8. Митний режим, відповідно до якого ввезені на митну територію України товари, що походять з інших країн, піддають у встановленому законодавством порядку перероблення без застосування до них заходів нетарифного регулювання, за умови вивезення за межі митної території України – це митний режим:

а) безмитної торгівлі;

б) вільної митної зони;

в) перероблення на митній території;

г) митного складу.

9. Митний режим тимчасового вивезення завершується шляхом:

а) реекспорту;

б) реімпорту;

в) імпорту;

г) експорту.

10. Строк зберігання в митному режимі митного складу іноземних товарів, які були попередньо поміщені в митний режим транзиту, не може перевищувати:

а) 1 095 днів;

б) 250 днів;

в) 365 днів;

г) 730 днів.

Перелік ситуаційних завдань для вирішення на семінарському занятті та самостійного опрацювання за темою 4

Завдання 4.1. Установіть відповідність між категоріями митних режимів та їх складовими (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Умови завдання

№ з/п	Режим	Варіанти	Його складова
1	Режим завершених комерційних операцій	А	Перероблення на митній території України; перероблення за межами митної території України
2	Режим надання послуг у сфері митних відносин	Б	Відмова на користь держави; знищення або руйнування
3	Режим переробки	В	Експорт, імпорт, реекспорт, реімпорт
4	Спеціальні режими	Г	Митний склад, вільний склад, безмитна торгівля
5	Режими припинення операцій у сфері митно-тарифних відносин	Г	Транзит, вільна митна зона, тимчасове ввезення (вивезення)

Завдання 4.2. Розташуйте в порядку зростання строків транзитних перевезень товарів:

а) авіаційний транспорт;

б) трубопровідний транспорт;

в) автомобільний транспорт;

г) залізничний транспорт;

г) трубопровідний транспорт (з перевантаженням на інші види транспорту);

е) морський та річковий транспорт.

Завдання 4.3. Установіть відповідність між митними режимами та їх визначенням (табл. 4.2).

Умови завдання

№ з/п	Митний режим	Варіанти	Визначення
1	Імпорт	А	Митний режим, відповідно до якого товари та/або транспортні засоби комерційного призначення переміщують під митним контролем між двома митними органами або в межах зони діяльності одного митного органу без будь-якого використання цих товарів, без сплати митних платежів та без застосування заходів нетарифного регулювання ЗЕД
2	Реімпорт	Б	Купівля в іноземних суб'єктів господарської діяльності товарів з увезенням або без увезення цих товарів на територію України, включаючи купівлю товарів для особистого споживання установами та організаціями України, розташованими за її межами
3	Експорт	В	Митний режим, відповідно до якого товари, що походять з інших країн, не пізніше ніж у встановлений законодавством строк з моменту їх ввезення на митну територію України вивозять із цієї території в режимі експорту
4	Реекспорт	Г	Митний режим, відповідно до якого товари, що були вивезені або оформлені для вивезення за межі митної території України, випускають у вільний обіг на митній території України зі звільненням від сплати митних платежів, установлених законами України на імпорт цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання ЗЕД
5	Транзит	Г'	Продаж товарів українськими суб'єктами господарювання іноземним суб'єктам господарської діяльності з вивезенням або без вивезення цих товарів через митний кордон України

Завдання 4.4. У зону митного контролю митного поста в напрямку виїзду з митної території України 22.11.2021 р. зайшов у пішому порядку громадянин Франції. Під час виконання митних формальностей установлено, що згідно з інформацією, наявною в АСМО "Інспектор", громадянин 01.02.2016 р. ввіз на митну територію України в зоні діяльності Одеської митниці ДФС у митному режимі "тимчасове ввезення до 1 року" з метою особистого користування транспортний засіб марки Mercedes. Станом на 22.11.2021 р. транспортний засіб марки Mercedes за межі митної території України не вивезений, у митні режими відмови на користь держави, знищення або руйнування, імпорту (випуск для вільного обігу)

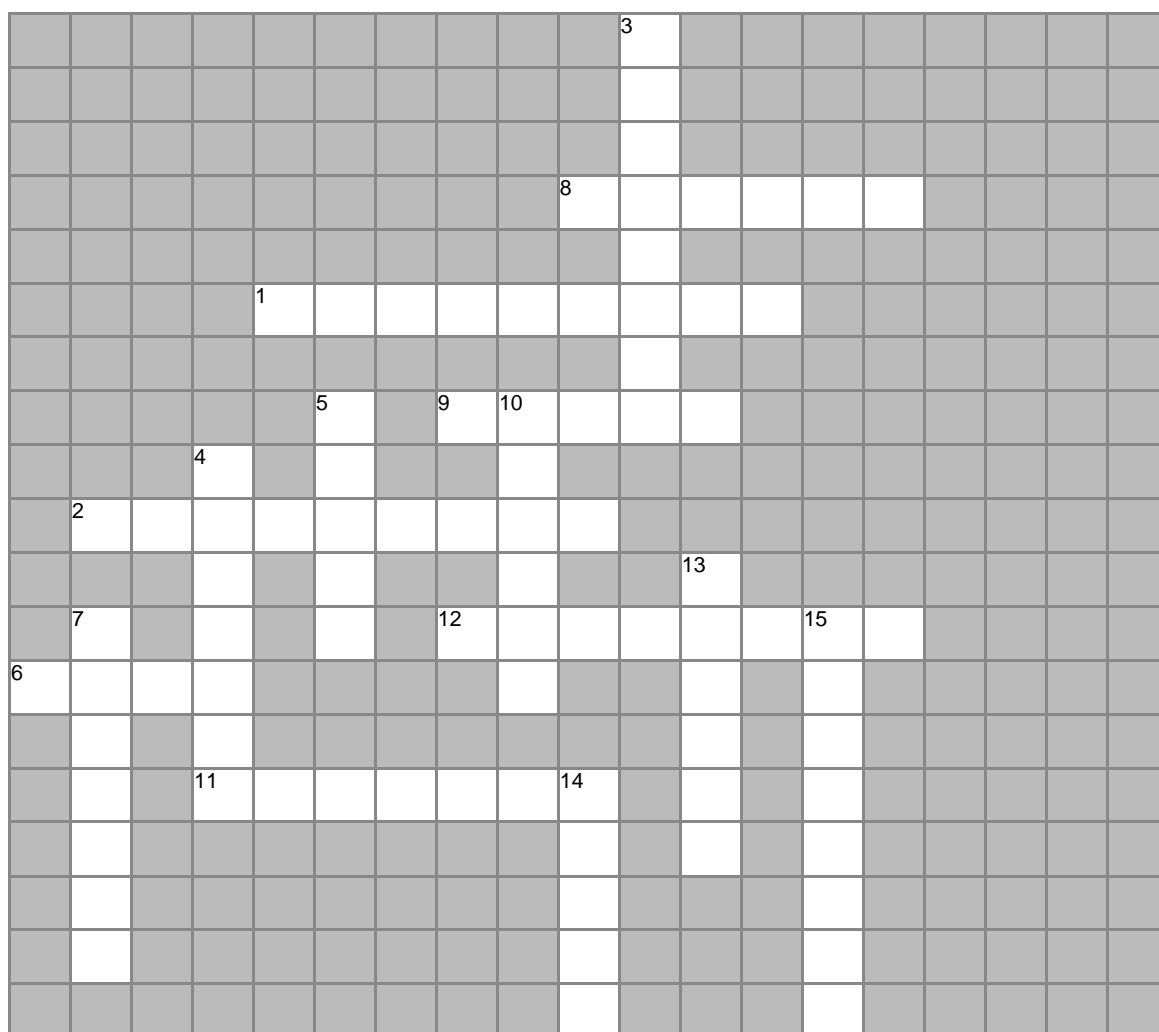
не поміщений та продовжує перебувати на території України з перевищенням строку тимчасового ввезення.

У своєму письмовому поясненні громадянин зазначив, що дійсно 01.02.2016 р. ввіз на територію України в режимі тимчасового ввезення до 1 року транспортний засіб Mercedes та не зміг вчасно його вивезти у зв'язку з поломкою.

За цим фактом складено протокол про порушення митних правил за ознаками ч. 6 ст. 481 Митного кодексу України.

Надайте правове оцінювання ситуації.

Завдання 4.5. Розв'яжіть кросворд.

По горизонталі:

2. Доповніть речення. Надання економічних митних режимів має ... та індивідуальний характер.

4. Спеціалізований торговельний заклад, розташований у пункті пропуску через державний кордон України, відкритому для міжнародного

сполучення, а також на повітряному або водному транспортному засобі комерційного призначення, що виконує міжнародні рейси, та призначений для реалізації товарів, поміщених у митний режим безмитної торгівлі – це ... безмитної торгівлі.

6. ... торгівля – це митний режим, відповідно до якого товари, не призначені для вільного обігу на митній території України, перебувають і реалізуються для вивезення за межі митної території України під митним контролем у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України, відкритих для міжнародного сполучення, та на повітряних, водних або залізничних транспортних засобах комерційного призначення, що виконують міжнародні рейси, з умовним звільненням від оподаткування митними платежами, установленими на імпорт і експорт таких товарів, та без застосування до них заходів нетарифного регулювання ЗЕД, у тому числі видів контролю, зазначених у частині першій статті 319 МКУ.

7. Митний режим, відповідно до якого іноземні або українські товари зберігаються під митним контролем із умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності – це митний ...

8. Визначте митний режим згідно з описом: митний режим, відповідно до якого іноземні товари після сплати всіх митних платежів, установлених законами України на імпорт цих товарів, та виконання всіх необхідних митних формальностей випускають для вільного обігу на митній території України.

11. Визначте митний режим згідно з описом: митний режим, відповідно до якого товари, що були вивезені або оформлені для вивезення за межі митної території України, випускають у вільний обіг на митній території України зі звільненням від сплати митних платежів, установлених законами України на імпорт цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

15. Визначте митний режим згідно з описом: митний режим, відповідно до якого українські товари випускають для вільного обігу за межами митної території України без зобов'язань щодо їх зворотного ввезення.

По вертикалі:

1. Заповніть пропуск словом на вибір: оптовий або роздрібний. Основна мета функціонування магазину безмитної торгівлі – це ... продаж

товарів за національну та іноземну (за наявності ліцензії Національного банку) валюту винятково фізичним особам, які від'їжджають за межі митної території України.

3. Режими, зміст яких зводиться до надання певних преференцій під час переміщення через митний кордон. Як правило, ввезення іноземних товарів відбувається без сплати митних податків, а також без застосування до цих товарів заходів нетарифного регулювання (квотування, ліцензування) – це ... митні режими.

5. Установіть, про який режим тимчасового ввезення чи вивезення йдеться згідно з описом: митний режим, відповідно до якого іноземні товари, транспортні засоби комерційного призначення ввозять для конкретних цілей на митну територію України з умовним повним або частковим звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання ЗЕД і підлягають реекспорту до завершення встановленого строку без будь-яких змін, за винятком звичайного зношування в результаті їх використання.

9. Визначити, про що йдеться в описі: про режим тимчасового ввезення або вивезення? Митний режим, відповідно до якого українські товари або транспортні засоби комерційного призначення вивозяться за межі митної території України з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання ЗЕД і підлягають реімпорту до завершення встановленого строку без будь-яких змін, за винятком звичайного зношування в результаті їх використання.

10. Визначте митний режим згідно з описом: митний режим, відповідно до якого товари та/або транспортні засоби комерційного призначення переміщують під митним контролем між двома митними органами України або в межах зони діяльності одного митного органу без будь-якого використання цих товарів, без сплати митних платежів та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

12. Вставте пропущене слово, що буде задовольняти зміст обох пропусків. Митний режим має складну правову природу та поєднує елементи адміністративно-... та фінансово-... регулювання.

13. Доповніть назву митного режиму згідно з описом: митний режим, відповідно до якого українські товари піддаються в установленому законодавством порядку перероблення за межами митної території України без застосування заходів нетарифного регулювання ЗЕД за умови

повернення цих товарів або продуктів їх переробки на митну територію України в митному режимі імпорту – це ... на митній території України.

14. Визначте митний режим згідно з описом: митний режим, відповідно до якого товари, що були раніше ввезені на митну територію України або на територію вільної митної зони, вивозять за межі митної території України без сплати вивізного мита та без застосування заходів нетарифного регулювання ЗЕД.

Приклад вирішення ситуаційного завдання за темою 4

Умова. Українська компанія планує купити кондиціонер (країна походження – Німеччина) у виробника для використання в офісі у м. Харків. Оформлення планують зробити в режимі транзиту. Оцініть правомірність дій компанії.

Рішення. Згідно зі ст. 94 МКУ товари в режимі транзиту не можна використовувати з жодною іншою метою, крім транзиту. Щоб мати змогу використовувати товар, підприємство має здійснити його імпорт, сплативши всі необхідні митні платежі.

Перелік практичних завдань для вирішення на практичному занятті за темою 4

Завдання 4.6. Компанія "Хенань" (Китай) планує ввезти декілька партій фарфорових тарілок (УКТЗЕД 6911100000) та розмістити їх у режимі митного складу. Заплановано перевести в режим імпорту та реалізувати всі партії протягом чотирьох років. Компанія звернулась до вас за правовою консультацією. Надайте свій коментар з позиції митного права.

Завдання 4.7. Компанія *Bosh* (Німеччина) планує розмістити у Львівській області виробництво побутової техніки. Компанія планує надавати всю необхідну сировину та комплектуючі, а потім вивозити готову продукцію назад. Компанія звернулась до вас за правовою консультацією щодо оптимального митного режиму. Надайте свій коментар.

Завдання 4.8. Компанія "Коско" (Китай) займається морською логістикою. Заплановано перевезти вантажівкою партію харчових продуктів з Польщі у вільну митну зону порту в м. Одеса для споживання екіпажами кораблів. Компанія звернулась до вас за правовою консультацією щодо оптимального митного режиму. Надайте свій коментар.

Приклад вирішення практичного завдання за темою 4

Завдання. Компанія "Ельзаб" (Польща) планує відправити три газогенератори своєму клієнту в Грузію. Перевезення буде здійснено через Україну до порту в м. Одеса, звідки товар відправлять до клієнта. Компанія звернулась до вас за правовою консультацією щодо оптимального митного режиму. Надайте свій коментар.

Приклад вирішення та відповідь.

Оптимальним митним режимом під час зазначених умов буде транзит, оскільки товари будуть перевезені через митну територію України без зміни їх стану та використання. Згідно зі ст. 90 МКУ переміщення товарів у режимі транзиту відбувається без сплати митних платежів та без застосування заходів нетарифного регулювання.

Лабораторне завдання для вирішення на лабораторному занятті за темою 4

Завдання. Компанія "Лунева" (Польща) завезла в Україну азотні мінеральні добрива та помістила їх у режим митного складу. Покупець відмовився від цієї продукції та заплатив штраф відповідно до контракту. Компанія звернулась до вас за правовою консультацією щодо того, як здійснити вивезення продукції. Надайте свій коментар.

Порядок виконання роботи.

1. Визначити оптимальний митний режим згідно з Митним кодексом України.

2. Перевірити наявність обмежень з вивезення. Як довідник рекомендовано використовувати ресурс <https://qdprou.com.ua/uk/goodinfo>.

Звіт. Виконують згідно з вимогами до оформлення ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Він має містити мету та завдання, сформульовані студентом. Отримані результати слід подати у вигляді файлу *Word*. Студент повинен оформити звіт і захистити його. Текст звіту має бути надруковано шрифтом Times New Roman, кг 14 (у таблицях – кг 12), міжрядковий інтервал 1,5 (у таблицях – 1). Абзаци слід починати з відступу, що дорівнює 1,25 см.

Рекомендована література для самостійної роботи за темою 4

Основна: [1, с. 7–215; 2, с. 10–102; 5, с. 110–214; 4, с. 472]. Додаткова: [15, с. 52–55]. Інформаційні ресурси: [17; 18; 21; 22].

Тема 5. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Мета – формування в студентів теоретико-прикладних знань з нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Компетентності, що формуються за темою:

Знання: класифікація та особливості нетарифних методів регулювання; інструменти нетарифних обмежень.

Уміння: практичні навички щодо використання нетарифних методів регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Комунікації: обґрунтування рішень щодо товарів, експорт/імпорт яких заборонено законом.

Автономність та відповідальність: прийняття рішень щодо використання відомостей про особливості державного контролю товарів, що переміщують через митний кордон України.

Питання для підготовки до семінарського заняття за темою 5

1. Сутність і класифікація нетарифних методів регулювання.
2. Поняття та основні інструменти нетарифного регулювання.
3. Роль і функція кількісних обмежень у нетарифному регулюванні.
4. Види та особливості державного контролю товарів, що переміщують через митний кордон України.

Питання для самостійного опрацювання за темою 5

1. Сутність і класифікація нетарифних методів регулювання.
2. Відмінність економічних і адміністративних нетарифних інструментів.
3. "Добровільні" обмеження експорту.
4. Причини запровадження ліцензування експорту товарів.
5. Причини запровадження ліцензування імпорту товарів.
6. Застосування спеціальних заходів щодо імпорту товарів в Україну.
7. Процедура реєстрації зовнішньоекономічних контрактів. Охарактеризуйте умови, які передбачені в контракті.
8. Сертифікація товарів, що ввозять в Україну.
9. Дозвільна система служби експортного контролю.

Запитання для самодіагностики за темою 5

1. Які є форми ліцензування експорту (імпорту) товарів?
2. Чи запроваджується в Україні ліцензування імпорту товарів у разі різкого погіршення стану платіжного балансу та зовнішніх платежів (якщо інші заходи є неефективними)?

3. Чи запроваджується в Україні ліцензування імпорту товарів у разі різкого скорочення або мінімального розміру золотовалютних резервів?
4. За яких підстав видають ліцензію?
5. За яких умов зовнішньоекономічний договір може бути визнано недійсним?
6. Які вимоги може містити стандарт?
7. Які види стандартів є в Україні?
8. На переміщення яких цінностей видає дозвіл Мінкультури?
9. На ввезення чого видає дозвіл МВС?
10. На який асортимент продукції видає сертифікат МОН?

Перелік тестових завдань для семінарських занять та самостійного вирішення за темою 5

1. Автоматичне ліцензування – це:

а) комплекс дій органу виконавчої влади з надання суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності дозволу на здійснення протягом визначеного періоду експорту (імпорту) товарів, щодо яких установлюються певні квоти (кількісні або інші обмеження);

б) комплекс дій органу виконавчої влади з надання суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності дозволу на здійснення протягом визначеного періоду експорту (імпорту) товарів, щодо яких не встановлюються квоти (кількісні або інші обмеження);

в) комплекс дій органу виконавчої влади з надання суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності на здійснення протягом визначеного періоду експорту товарів, щодо яких установлюються певні квоти (кількісні або інші обмеження);

г) комплекс дій органу виконавчої влади з надання суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності дозволу на здійснення протягом визначеного періоду експорту (імпорту) товарів, щодо яких не встановлюються квоти (кількісні або інші обмеження).

2. У контракті повинні бути передбачені такі умови (обрати найповнішу відповідь):

а) назва, номер договору (контракту), дата та місце його укладання; преамбула; предмет договору; кількість і якість товару (обсяги виконання робіт, надання послуг); базисні умови поставки товарів (прийому – здачі виконаних робіт або послуг); ціна та загальна вартість контракту; умови

платежів; умови здачі (приймання) товару (робіт, послуг); упаковка та маркування; форс-мажорні обставини; санкції та рекламації; арбітраж; юридичні адреси, поштові та платіжні реквізити сторін;

б) назва, номер договору (контракту), дата та місце його укладання; преамбула; предмет договору; кількість і якість товару (обсяги виконання робіт, надання послуг); ціна та загальна вартість контракту; умови платежів; умови здачі (приймання) товару (робіт, послуг); упаковка та маркування; форс-мажорні обставини; арбітраж; юридичні адреси, поштові та платіжні реквізити сторін;

в) назва, номер договору (контракту), дата та місце його укладання; преамбула; базисні умови поставки товарів (прийому – здачі виконаних робіт або послуг); ціна та загальна вартість контракту; умови платежів; умови здачі (приймання) товару (робіт, послуг); упаковка та маркування; форс-мажорні обставини; санкції та рекламації; арбітраж; юридичні адреси, поштові та платіжні реквізити сторін;

г) назва, номер договору (контракту), дата та місце його укладання; преамбула; предмет договору; кількість і якість товару (обсяги виконання робіт, надання послуг); базисні умови поставки товарів (прийому – здачі виконаних робіт або послуг); ціна та загальна вартість контракту; умови платежів; форс-мажорні обставини; санкції та рекламації; арбітраж; юридичні адреси, поштові та платіжні реквізити сторін.

3. Види стандартів в Україні:

а) національні стандарти України; стандарти науково-технічних та інженерних товариств і спілок України (СНТС);

б) галузеві стандарти України; технічні умови;

в) стандарт організації України (СОУ); стандарти науково-технічних та інженерних товариств і спілок України;

г) усі відповіді правильні.

4. Відповідно до ст. 9 Закону № 959-XII до органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні належать:

а) Верховна Рада, Кабінет Міністрів, Національний банк, Центральний орган виконавчої влади з питань економічної політики, Державна митна служба, Антимонопольний комітет, Міжвідомча комісія з міжнародної торгівлі;

б) Верховна Рада, Кабінет Міністрів, Національний банк, Центральний орган виконавчої влади з питань економічної політики, Державна митна служба, Антимонопольний комітет, Міжвідомча комісія з міжнародної торгівлі, ДФС;

в) Верховна Рада, Національний банк, Центральний орган виконавчої влади з питань економічної політики, Державна митна служба, Антимонопольний комітет, Міжвідомча комісія з міжнародної торгівлі;

г) немає правильної відповіді.

5. Комплекс дій органу виконавчої влади з надання дозволу на здійснення суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності експорту (імпорту) товарів – це:

а) екологічний контроль;

б) квотування;

в) сертифікація;

г) ліцензування.

6. Ліцензування експорту (імпорту) товарів здійснюють у формі:

а) автоматичного та неавтоматичного;

б) електронного та письмового;

в) електронного та неавтоматичного;

г) автоматичного та письмового.

7. Порядок включення до ціни розрахунку роялті та ліцензійних платежів визначається:

а) Державною митною службою;

б) Національним банком;

в) Кабінетом Міністрів України;

г) ВРУ.

8. Рішення про застосування режиму ліцензування експорту (імпорту) товарів, у тому числі встановлення квот (кількісних або інших обмежень), ухвалюється:

а) Державною митною службою;

б) Національним банком;

в) Кабінетом Міністрів України;

г) ВРУ.

9. Згідно зі ст. 383 ГКУ Кабінет Міністрів України з метою забезпечення відповідності зовнішньоекономічних договорів (контрактів) законодавству України може запроваджувати:

а) контроль правильності складання договорів (контрактів);

б) державну реєстрацію;

в) перевірку митної вартості товарів (послуг);

г) немає правильної відповіді.

10. Матеріально оформлена угода двох або більше суб'єктів ЗЕД (у тому числі торговельної) та її іноземних контрагентів, спрямована на встановлення, зміну або припинення їхніх взаємних прав та обов'язків у зовнішньоекономічних відносинах – це:

- а) договір (контракт);
- б) Інкотермс;
- в) предмет договору;
- г) метрологія.

Перелік ситуаційних завдань для вирішення на семінарському занятті та самостійного опрацювання за темою 5

Завдання 5.1. Установіть відповідність між термінами та їх визначеннями (табл. 5.1).

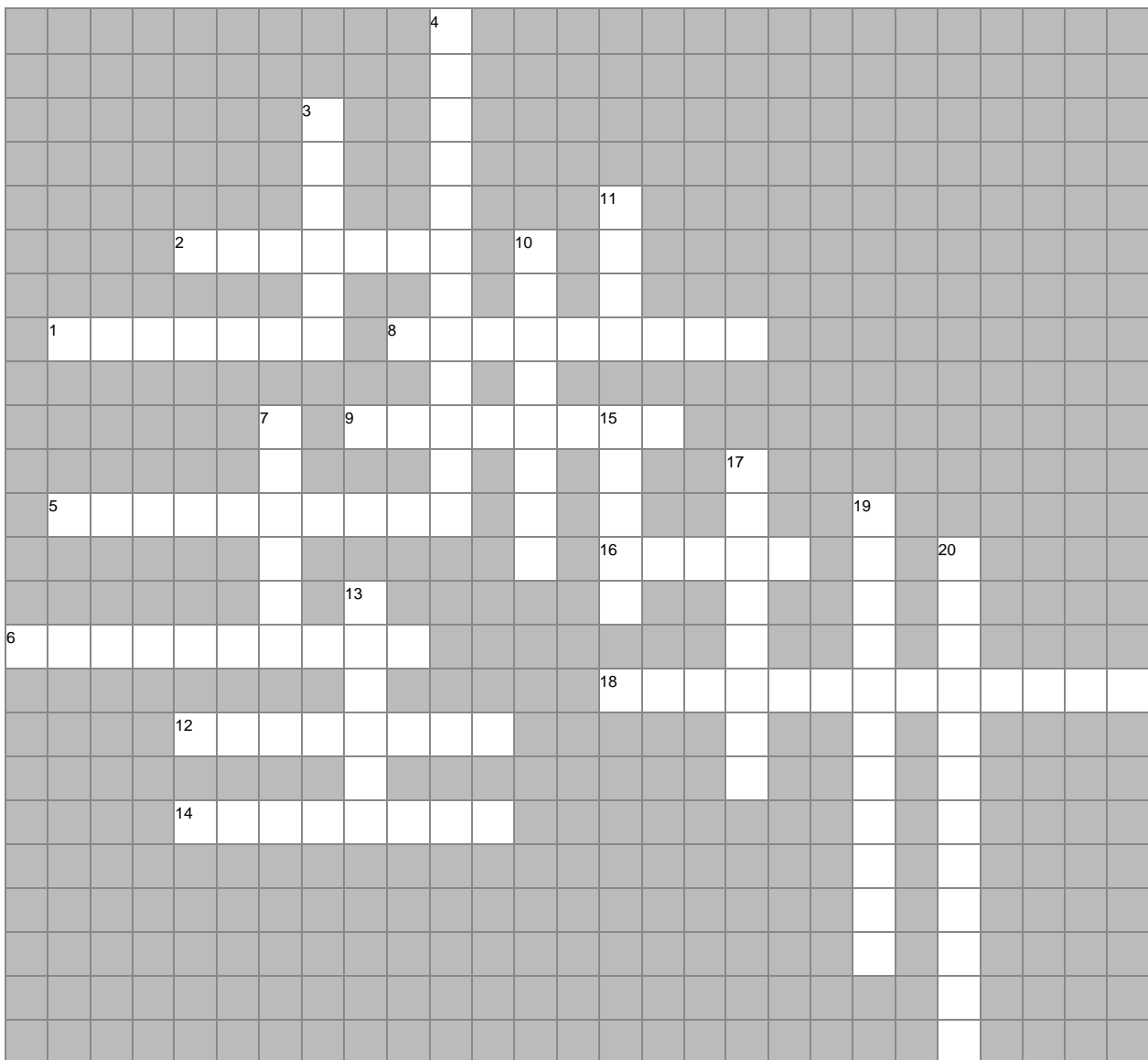
Таблиця 5.1

Умови завдання

№ з/п	Терміни	Варіант	Визначення
1	2	3	4
1	Компенсаційні квоти	А	Оформлене право на імпорт в Україну протягом встановленого строку певного товару (товарів), який є об'єктом антидемпінгового розслідування та/або антидемпінгових заходів
2	Відкрита ліцензія	Б	Оформлене право на імпорт в Україну протягом встановленого строку певного товару (товарів), який є об'єктом антисубсидійного розслідування та/або компенсаційних заходів
3	Компенсаційна ліцензія	В	Метод регулювання експортно-імпортних операцій шляхом встановлення на визначений період кількісних обмежень обсягів вивозу або ввозу товарів у натуральному чи вартісному вираженні
4	Глобальні квоти	Г	Дозвіл на експорт (імпорт) товару протягом певного часу (але не менше одного місяця) з визначенням його загального обсягу
5	Антидемпінгова ліцензія	Г'	Квоти, що встановлюють за товаром, без зазначення конкретних країн (груп країн), куди товар експортують, або країн, з яких його імпортують

1	2	3	4
6	Квотування	Д	Дозвіл, виданий державними органами фізичним та юридичним особам на здійснення певного виду діяльності
7	Ліцензія	Е	Граничний обсяг імпорту в Україну певного товару (товарів), що є об'єктом антисубсидиційного розслідування та/або компенсаційних заходів, який дозволено імпортувати в Україну протягом установленого строку та який визначають у натуральних та/або вартісних одиницях вимірювання

Завдання 5.2. Розв'яжіть кросворд.

По горизонталі:

1. Митний режим, відповідно до якого товари вивозять за межі митної території України для вільного обігу без зобов'язання про їх повернення на цю територію та без установлення умов їх використання за межами митної території України.

2. Зовнішньоекономічний (у зовнішньоекономічній практиці його іменують контрактом) – матеріально оформлена угода двох або більше суб'єктів ЗЕД (у тому числі торговельної) та її іноземних контрагентів, спрямована на встановлення, зміну або припинення їхніх взаємних прав та обов'язків у зовнішньоекономічних відносинах.

5. Наука про вимірювання засобів митного контролю та їх застосування.

6. Надзвичайні та невідворотні обставини, що об'єктивно унеможливають виконання зобов'язань, передбачених умовами договору (контракту, угоди тощо), обов'язків згідно із законодавчими та іншими нормативними актами.

8. Платіж, проведений покупцем-замовником до моменту відвантаження товару чи надання послуг.

9. Письмова угода, договір, за яким сторони, що його уклали, мають взаємні зобов'язання; пакт.

12. Документ, у якому з метою добровільного багаторазового використання встановлюють характеристики продукції, правила здійснення і характеристики процесів виробництва, експлуатації, зберігання, перевезення, реалізації й утилізації, виконання робіт або надання послуг.

14. Документ, наданий органом ліцензування, на право провадження суб'єктом господарювання визначеного ним виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню.

16. Продукт природи і людської праці або тільки людської праці в матеріальній і нематеріальній субстанції та у формі послуг, який завдяки своїм властивостям здатен задовольняти наявні чи передбачувані суспільні потреби.

18. Комплекс дій органу виконавчої влади з надання суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності дозволу на здійснення протягом визначеного періоду експорту (імпорту) товарів, щодо яких встановлено певні квоти (кількісні або інші обмеження).

По вертикалі:

3. Митний режим, відповідно до якого товари ввозять на митну територію України для вільного обігу без обмеження строку їх перебування

на цій території та можуть використовувати без будь-яких митних обмежень.

4. Заповнення документа за встановленою формою певних даних декларантом.

7. Повне або часткове звільнення певних категорій осіб від оплати за отримані послуги або надання додаткових послуг (переваг).

10. Експортний – комплекс заходів з контролю за міжнародним переміщенням товарів, їх використання фізичними та юридичними особами, що здійснюється Державною службою експортного контролю України, іншими державними органами з метою забезпечення захисту національної безпеки та відповідно до міжнародних зобов'язань України.

11. Непрямий податок, різновид митних платежів, який накладається на товари, що переміщують через митний кордон, тобто ввіз/вивіз чи транзит.

13. Лінія і уявна вертикальна поверхня, що проходить через цю лінію. Визначає межі державної території – суходолу, вод, надр, повітряного простору, тобто межі розповсюдження державного суверенітету.

15. Гранична величина експорту або імпорту певного товару в певну країну.

17. Результат проведення комплексу заходів, що забезпечують захист продукції від пошкоджень і втрат, негативних чинників навколишнього середовища. Полегшує процес обігу продукції під час транспортування, складування, реалізації тощо.

19. Комплекс дій органу виконавчої влади з надання суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності дозволу на здійснення протягом визначеного періоду експорту (імпорту) товарів, щодо яких не встановлено квоти (кількісні або інші обмеження).

20. Процедура, за допомогою якої визнаний в установленому порядку орган документально засвідчує відповідність продукції, систем якості, систем управління якістю, систем управління довкіллям, персоналу встановленим законодавчим вимогам.

Приклад вирішення ситуаційного завдання за темою 5

Завдання. Компанія-резидент планує імпортувати в Україну кондиціонери (спліт-системи).

Перерахуйте та охарактеризуйте заходи нетарифного регулювання, які будуть застосовані під час імпорту зазначеного товару.

Приклад вирішення та відповідь:

1. Визначити для продукту код УКТЗЕД:

8415109000.

2. Перевірити наявність обмежень у законодавстві: згідно з постановою КМУ № 1466 від 29.12.2022 року товар підлягає ліцензуванню.

Перелік практичних завдань для вирішення на практичному занятті за темою 5

Завдання 5.3. Підприємство "Агропро" подало до Київської митниці митну декларацію від 02.05.2021 року за ВМД № 1541536/2021/04114 для митного оформлення в митному режимі "імпорт" таких товарів:

емаль-лаки поліефірні, кількість 10 000 шт., код товару УКТЗЕД 3208101010, країна виробництва – Польща;

силіконові мастила, кількість 25 000 шт., код товару за УКТ ЗЕД – 3910 00 00 10, країна виробництва – Польща.

Перерахуйте та охарактеризуйте заходи нетарифного регулювання, які будуть застосовані під час імпорту зазначеного товару.

Завдання 5.4. Мережа роздрібної торгівлі "Розетка" хоче імпортувати до України побутовий холодильник (виробник – *Bosh*).

Перерахуйте та охарактеризуйте заходи нетарифного регулювання, які будуть застосовані під час імпорту зазначеного товару.

Завдання 5.5. Енерговиробнича компанія планує експортувати надлишок кам'яного вугілля до Словенії.

Перерахуйте та охарактеризуйте заходи нетарифного регулювання, які будуть застосовані під час імпорту зазначеного товару.

Приклад вирішення практичного завдання за темою 5

Завдання. Компанія-резидент планує імпортувати в Україну заряджені вогнегасники.

Перерахуйте та охарактеризуйте заходи нетарифного регулювання, які будуть застосовані під час імпорту зазначеного товару.

Приклад вирішення та відповідь.

1. Визначити для продукту код УКТЗЕД:

3402209000.

2. Перевірити наявність обмежень у законодавстві: згідно з постановою КМУ № 1466 від 27.12.2022 року товар підлягає ліцензуванню.

Лабораторне завдання для вирішення на лабораторному занятті за темою 5

Завдання. Компанія-резидент планує імпортувати в Україну заряджені вогнегасники .

Перерахуйте та охарактеризуйте заходи нетарифного регулювання, які будуть застосовані під час імпорту зазначеного товару.

Порядок виконання роботи.

1. Визначити для продукту код УКТЗЕД.

2. Перевірити наявність обмежень у законодавстві:

1) Закон України № 959-XII від 16.04.1991 р. "Про зовнішньоекономічну діяльність";

2) Постанова Кабінету Міністрів України № 362 від 18.05.2005 р. "Про встановлення розміру збору за видачу експортних (імпортних) ліцензій";

3) Постанова Кабінету Міністрів України № 1466 від 29.12.2022 р. "Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2023 рік";

4) Наказ Міністерства економіки України № 302 від 14.09.2007 р. "Про затвердження нормативно-правових актів щодо ліцензування імпорту товарів та внесення змін до Порядку розгляду заявок на видачу ліцензій у сфері нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України";

5) Наказ Міністерства економіки України № 991 від 09.09.2009 р. "Про порядок ліцензування експорту товарів".

Звіт. Виконують згідно з вимогами до оформлення ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Він має містити мету та завдання, сформульовані студентом. Отримані результати слід подати у вигляді файлу *Word*. Студент повинен оформити звіт і захистити його. Текст звіту має бути надруковано шрифтом Times New Roman, кг 14 (у таблицях – кг 12), міжрядковий інтервал 1,5 (у таблицях – 1). Абзаци слід починати з відступу, що дорівнює 1,25 см.

Рекомендована література для самостійної роботи за темою 5

Основна: [1, с. 7– 107; 3, с. 33–164; 5, с. 69–104]. Додаткова: [10, с. 76–82; 14, с. 221–228]. Інформаційні ресурси: [24; 25].

Змістовий модуль 2. Митний контроль

Тема 6. Дозвільна система служби експортного контролю

Мета – формування в студентів теоретичних знань щодо роботи дозвільної системи служби експортного контролю.

Компетентності, що формуються за темою:

Знання: основи державної системи експортного контролю України; міжнародні режими експортного контролю.

Уміння: практичні навички щодо оформлення документів, необхідних для проведення експортного контролю.

Комунікації: обґрунтування рішень щодо попередньої ідентифікації товарів у галузі державного експортного контролю.

Автономність та відповідальність: прийняття рішень щодо використання відомостей для проведення експортного контролю.

Питання для підготовки до семінарського заняття за темою 6

1. Державна служба експортного контролю: завдання і функції.
2. Державна служба експортного контролю: види дозвільних документів.
3. Організація міжнародних режимів експортного контролю.
4. Обмеження, яких Україна має дотримуватись або брати до уваги, здійснюючи військово-технічне співробітництво з іноземними державами.

Питання для самостійного опрацювання за темою 6

1. Етапи становлення та процес формування державної служби контролю.
2. Митне оформлення військової техніки іноземних держав.
3. Органи, які здійснюють державний експортний контроль в Україні.
4. Правове забезпечення експортного контролю.
5. Оформлення та видача міжнародного імпортного сертифіката.
6. Санкційні обмеження США.
7. Порядок здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання.

Запитання для самодіагностики за темою 6

1. Які основні завдання Держекспортконтролю?
2. Яка структура Державної служби експортного контролю України?
3. Що належить до дозвільних документів експортного контролю?
4. Які існують товари подвійного використання?
5. Що таке міжнародний імпортерський сертифікат?
6. Яка головна мета експортного контролю?
7. Яка структура системи експортного контролю України?
8. Який порядок нумерації товарів в єдиному списку?
9. До яких країн РБ ООН запроваджено повні або часткові обмеження на постачання озброєнь і товарів подвійного використання, у тому числі таких, що можуть бути використані у створенні зброї масового знищення (ЗМЗ) та засобів її доставки?
10. Яка структура єдиного списку?

Перелік тестових завдань для семінарських занять та самостійного вирішення за темою 6

1. *Відповідно до ст. 9 Закону № 959-ХІІ до органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні належать:*
 - а) Верховна Рада, Кабінет Міністрів, НБУ, Центральний орган виконавчої влади з питань економічної політики, Державна митна служба, Антимонопольний комітет, Міжвідомча комісія з міжнародної торгівлі;
 - б) Верховна Рада, Кабінет Міністрів, НБУ, Центральний орган виконавчої влади з питань економічної політики, Державна митна служба, Антимонопольний комітет, Міжвідомча комісія з міжнародної торгівлі;
 - в) Верховна Рада, НБУ, Центральний орган виконавчої влади з питань економічної політики, Державна митна служба, Антимонопольний комітет, Міжвідомча комісія з міжнародної торгівлі;
 - г) немає правильної відповіді.
2. *Основною і найбільш поширеною формою митного контролю є:*
 - а) усне опитування громадян та посадових осіб підприємств;
 - б) митний огляд;
 - в) документальний контроль;
 - г) перевірка обліку товарів, що переміщують через митний кордон України.

3. Транспортні засоби комерційного призначення, якими переміщуються пасажирів та/або товари через митний кордон України:

- а) підлягають вибірковому митному контролю та митному оформленню;
- б) не підлягають вибірковому митному контролю та митному оформленню;
- в) підлягають митному контролю та митному оформленню;
- г) підлягають митному контролю та не підлягають митному оформленню.

4. Експорт металобрухту, який утворився у військових частинах, військових установах, військових навчальних закладах Збройних Сил України та інших військових формуваннях:

- а) забороняється;
- б) відбувається тільки з письмової згоди ДМС;
- в) відбувається тільки з письмової згоди Міндовкілля;
- г) немає ніяких заборон для експорту.

5. Усі товари заборонені для транзиту через територію України, крім:

- а) товари, експорт яких здійснюється з порушенням прав інтелектуальної власності;
- б) радіоактивні предмети та речовини;
- в) сильнодіючі отруйні та вибухові речовини, інші предмети, що можуть завдати шкоди здоров'ю або загрожувати життю населення та тваринного світу або призвести до руйнування навколишнього середовища;
- г) верстати та машини, призначені для виготовлення озброєння й боєприпасів усіх видів та літальних апаратів, запасні частини до них.

6. Якщо давальницький контракт передбачає здійснювати розрахунок за перероблення (повністю або частково) сировини, то призначену для розрахунку частину сировини слід під час вивезення декларувати в митному режимі:

- а) експорту;
- б) імпорту;
- в) перероблення за межами митної території;
- г) реімпорту.

7. Митний режим "перероблення за межами" завершується, як правило:

- а) експортом ГП чи сировини;
- б) імпортом продукту перероблення;

- в) знищенням;
- г) або експортом, або імпортом.

8. Який наслідок має неподання або несвоєчасне подання інформації щодо здійснення експорту товарів суб'єктом ЗЕД:

- а) адміністративну відповідальність;
- б) штраф;
- в) нарахування пені.

9. Неподання або несвоєчасне подання інформації про факт здійснення експорту товарів тягне за собою нарахування пені в розмірі:

- а) одного відсотка вартості експортованих товарів;
- б) півтора відсотка вартості експортованих товарів;
- в) два відсотки вартості експортованих товарів.

10. Державний експортний контроль – це комплекс заходів:

а) що здійснюються з метою забезпечення додержання норм Митного кодексу України, законів та інших нормативно-правових актів з питань митної справи, міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку;

б) із правильності визначення митної вартості товарів;

в) з контролю за міжнародними передачами товарів, їх використанням юридичною чи фізичною особою, що здійснюється спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань державного експортного контролю та іншими державними органами з метою забезпечення захисту інтересів національної безпеки та відповідно до міжнародних зобов'язань України.

11. Органи, які здійснюють державний експортний контроль в Україні:

- а) Верховна Рада України;
- б) Президент України;
- в) Кабінет Міністрів України;

г) Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.

12. Державний експортний контроль за міжнародними передачами конкретних категорій товарів здійснюється відповідно до:

- а) Конституції України;
- б) Митного кодексу;

в) Постанови Кабінету Міністрів України від 28.01.2004 р. № 86 "Про затвердження Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання";

г) усі відповіді правильні.

13. Для здійснення експорту, імпорту товарів військового призначення та товарів, які містять відомості, що становлять державну таємницю, суб'єкти господарювання повинні отримати відповідні повноваження від:

а) Президента України;

б) Кабінету Міністрів України;

в) Верховної ради України;

г) Митної служби України.

Перелік ситуаційних завдань для вирішення на семінарському занятті та самостійного опрацювання за темою 6

Завдання 6.1. Установіть відповідність між термінами, наведеними в табл. 6.1, та їх визначеннями.

Таблиця 6.1

Умови завдання

№ з/п	Терміни	Варіанти	Визначення
1	2	3	4
1	Митний контроль	А	Частина пункту пропуску на митному кордоні України або в інших місцях території, у межах якої митниця здійснює митний контроль
2	Пункт пропуску	Б	Вид контролю, у процесі якого встановлюють наявність документів, необхідних для митного контролю товарів відповідно до заявленого режиму та найменуваннями товарів
3	Документальний контроль	В	Сукупність заходів, що здійснюють з метою забезпечення додержання норм законодавства з питань митної справи, міжнародних договорів України

1	2	3	4
4	Фактичний контроль	Г	Митний огляд та переогляд товарів (у тому числі ручної поклажі та багажу) і транспортних засобів, а також особистий огляд громадян
5	Зона митного контролю	Г	Спеціально виокремлена територія на залізничних і автомобільних станціях, у морських і річкових портах, аеропортах (на аеродромах) з комплексом будівель, споруд і технічних засобів, де здійснюють прикордонний, митний та інші види контролю і пропуск через державний кордон осіб, транспортних засобів і товарів

Завдання 6.2. Розташуйте такі етапи застосування процедур експортного контролю в правильній послідовності:

1. Здійснення експертиз у галузі державного експортного контролю, що пов'язані з прийняттям рішень про міжнародні передачі товарів та інших рішень у цій галузі.

2. Складання списків товарів, що підлягають державному експортному контролю.

3. Визначення порядку державного експортного контролю залежно від конкретних груп товарів.

4. Отримання суб'єктами відповідних дозволів чи висновків Держекспортконтролю на право здійснення конкретних міжнародних передач стосовно визначених у зовнішньоекономічних договорах (контрактах) товарів, що підлягають державному експортному контролю.

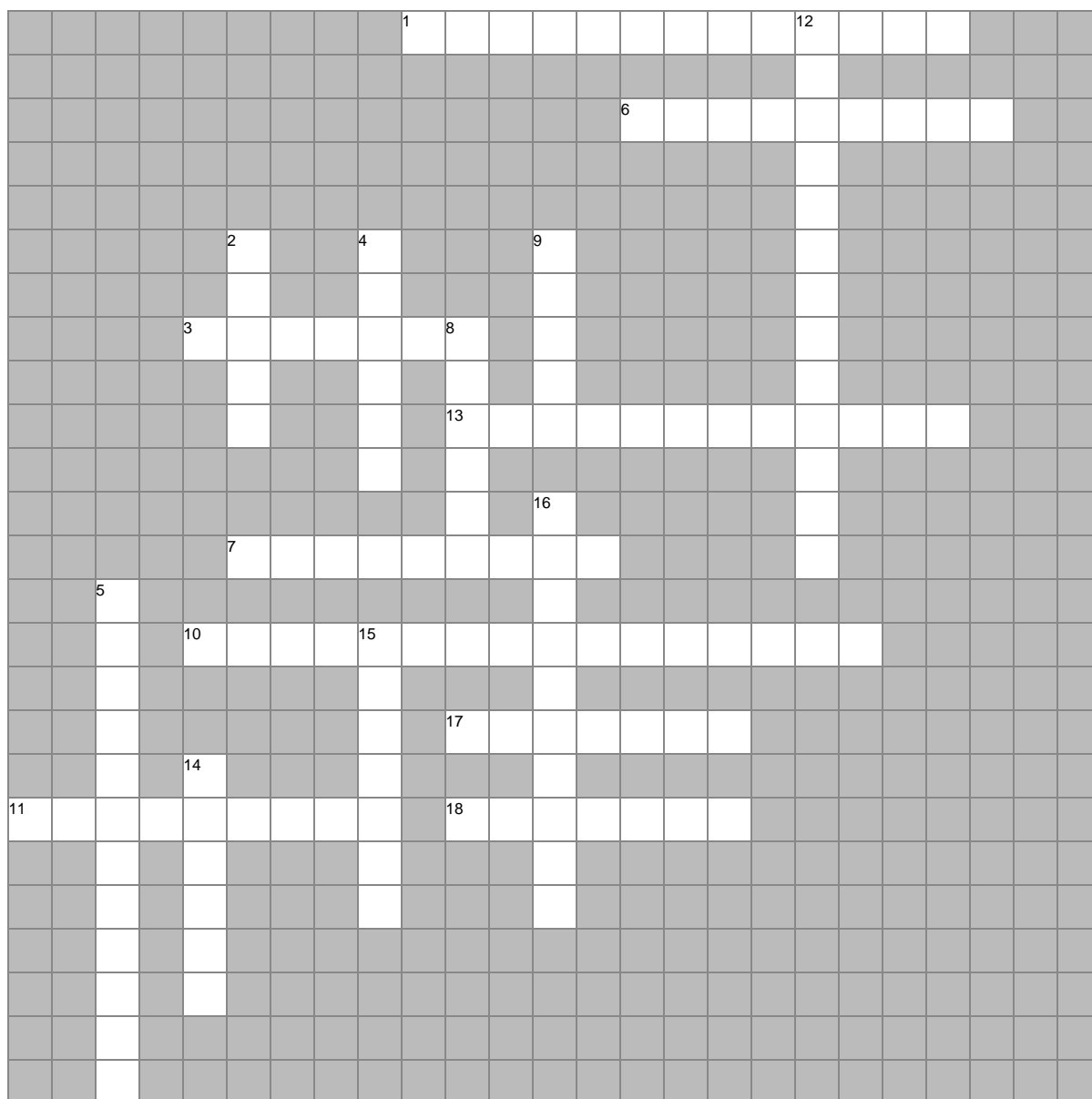
5. Проведення суб'єктами, а також відповідними державними органами України заходів щодо контролю доставки товарів до кінцевого споживача та їх використання цим споживачем у заявлених цілях.

6. Отримання суб'єктами господарювання України, які мають намір здійснювати експорт, імпорт товарів військового призначення та товарів, які містять відомості, що становлять державну таємницю, відповідних повноважень на право здійснення такого експорту чи імпорту.

7. Притягнення до відповідальності суб'єктів, а також фізичних осіб за порушення встановленого порядку здійснення міжнародних передач товарів.

8. Митний контроль та митне оформлення товарів, що підлягають державному експортному контролю виключно на підставі відповідних дозволів чи висновків Держекспортконтролю.

Завдання 6.3. Розв'яжіть кросворд.

По горизонталі:

1. Процес установлення певних правил.

3. Установлені вищим органом законодавчої влади обов'язкові платежі, які сплачують фізичні та юридичні особи до бюджету в розмірах і термінах, передбачених законодавством.

6. Одна із загальних форм взаємозв'язку між явищами, сутність якої полягає у зворотному впливі одного предмета (явища) на інший.

7. Можливість тих чи інших подій розвиватись у цьому напрямі.

10. Взаємовплив, взаємозумовленість економічних явищ і процесів.

11. Різні взаємодії та зв'язки між окремими людьми або групами людей, які встановлюються в процесі їхньої спільної практичної та духовної діяльності.

13. Комплекс заходів, якими вводяться на заміну старих нові суспільні відносини в будь-якій сфері суспільного життя.

17. Полісемічне слово, яке можна розглядати як дозвіл уповноваженого органу (особи), міру відповідальності тощо.

18. Відношення розмірів об'єкта, виконаних без спотворень, до інших номінальних значень.

По вертикалі:

2. Домовленість громадян і організацій стосовно встановлення, зміни або припинення цивільних прав або обов'язків. Угоди можуть бути односторонніми і дво- чи багатосторонніми (договір).

4. Службовець, який збирає мито.

5. Поділ історії людства на періоди.

8. Географічні межі політичних суб'єктів або юрисдикцій, таких як уряд, суверенні держави, федеративні держави та інші субнаціональні структури.

9. Система ставок оплати за виробничі і невиробничі послуги, які надаються населенню, компаніям, організаціям, фірмам і установам.

12. Найпоширеніше визначення органу управління підприємств, установ і організацій.

14. Зведення правил у певній сфері, що може мати офіційно закріплений характер, проте позбавлене безпосередньої юридичної сили.

15. Система органів публічної влади країни, що забезпечує стягнення митних платежів та контроль над перевезенням предметів, у тому числі товарів, тварин та небезпечних предметів, через її кордон.

16. Процес (процеси) активної взаємодії суб'єкта з об'єктом, під час якого суб'єкт задовольняє будь-які свої потреби, досягає мети.

Перелік практичних завдань для вирішення на практичному занятті за темою 6

Завдання 6.4. Підприємство "ДТЕК Західенерго" подало митну декларацію від 05.01.2023 р. для митного оформлення в режимі "експорт" 10 т палива у вигляді тирси (код 4401120000) на суму 500 євро. Охарактеризуйте заходи нетарифного регулювання, які будуть застосовані.

Завдання 6.5. Харківський ремонтний завод хоче відправити до Чехії гаубиці DANA (код 9301100000) у кількості 2 шт. для їх ремонту та оформити це в митний режим перероблення. Перерахуйте та охарактеризуйте заходи нетарифного регулювання, які будуть застосовані.

Завдання 6.6. Магазин "Ібіс" хоче відправити до Італії оптичні приціли (код 9013900500) у кількості 5 шт. для їх модифікації та оформити це в митний режим перероблення. Перерахуйте та охарактеризуйте заходи нетарифного регулювання, які будуть застосовані.

Приклад вирішення практичного завдання за темою 6

Завдання. Магазин "Ібіс" хоче експортувати до Франції автоматичні нарізні гвинтівки (9301900023) у кількості 5 шт. Перерахуйте та охарактеризуйте заходи нетарифного регулювання, які будуть застосовані.

Приклад вирішення та відповідь.

1. Визначити для продукту код УКТЗЕД:

9301900023.

2. Перевірити наявність обмежень у законодавстві.

Відповідно до Положення про дозвільну систему, затвердженого ПКМУ від 12.10.1992 р. № 576, необхідний дозвіл МВС.

Також згідно з постановою КМУ № 596 від 09.08.2017 р. необхідний один із двох документів:

"5010" – Дозвіл на здійснення міжнародних передач товарів;

"5012" – Висновок на здійснення міжнародних передач товарів.

Оформлюється і видається Державною службою експортного контролю України.

Лабораторне завдання для вирішення на лабораторному занятті за темою 6

Завдання. Підприємство "Енергоатом" хоче відправити до Чехії частини ядерного реактора для огляду та ремонту. Запропонуйте митний режим, через який це краще організувати. Перерахуйте та охарактеризуйте заходи нетарифного регулювання, які будуть застосовані.

Порядок виконання роботи.

1. Визначити для продукту код УКТЗЕД.

2. Перевірити наявність обмежень у законодавстві:

Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII "Про зовнішньоекономічну діяльність";

Постанова Кабінету Міністрів України від 18.05.2005 р. № 362 "Про встановлення розміру збору за видачу експортних (імпортних) ліцензій";

Постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 р. № 1466 "Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2023 рік";

Наказ Міністерства економіки України від 14.09.2007 р. № 302 "Про затвердження нормативно-правових актів щодо ліцензування імпорту товарів та внесення змін до Порядку розгляду заявок на видачу ліцензій у сфері нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України";

Наказ Міністерства економіки України від 09.09.2009 р. № 991 "Про порядок ліцензування експорту товарів".

Порядок здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення, затверджений постановою КМУ від 20.11.2003р. № 1807.

Порядок здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання, затвердженого постановою КМУ від 28.01.2004р. № 86.

Звіт. Виконують згідно з вимогами до оформлення ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Він має містити мету та завдання, сформульовані студентом. Отримані результати слід подати у вигляді файлу *Word*. Студент повинен оформити звіт і захистити його. Обсяг звіту має становити не менше двох сторінок. Текст звіту має бути надруковано шрифтом Times New Roman, кг 14 (у таблицях – кг 12), міжрядковий інтервал 1,5 (у таблицях – 1). Абзаци слід починати з відступу, що дорівнює 1,25 см.

Рекомендована література для самостійної роботи за темою 6

Основна: [5, с. 16–47]. Додаткова: [10, с. 76–82]. Інформаційні ресурси: [17; 18; 21; 22; 25].

Тема 7. Види контролю товарів, що переміщують через митний кордон України

Мета – формування в студентів теоретико-прикладних знань щодо видів контролю товарів, що переміщують через митний кордон України.

Компетентності, що формуються за темою:

Знання: система митного контролю; правила ввезення та вивезення товарів, що переміщують через митний кордон України.

Уміння: практичні навички щодо роботи з дозвільними документів, які необхідні для завершення процедури митного оформлення.

Комунікації: обґрунтування рішень щодо проходження митного контролю.

Автономність та відповідальність: прийняття рішень щодо використання відомостей з контролю товарів, що переміщують через митний кордон України.

Питання для підготовки до семінарського заняття за темою 7

1. Види дозвільних документів, які необхідні для завершення процедури митного оформлення.
2. Види державного контролю під час переміщення товарів через митний кордон України.

Питання для самостійного опрацювання за темою 7

1. Найпоширеніші види документів, які необхідні для завершення процедури митного оформлення.
2. Дії, які виконує спеціаліст-гемолог під час проходження гемологічної експертизи.
3. Види сертифікатів походження.
4. Необхідні документи для сертифікації радіоелектронних та випромінювальних засобів.
5. Обов'язкові документи для отримання дозволу на ввезення в Україну наркотичних засобів, психотропних препаратів і прекурсорів.
6. Висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи. Його призначення. Порядок видачі.
7. Державна служба України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів. Її завдання.
8. Державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд під час проходження митного контролю.
9. Екологічний контроль під час переміщення товарів та предметів через кордон.
10. Обов'язки та права працівників екоконтролю.

Запитання для самодіагностики за темою 7

1. Наведіть приклади дозвільних документів, які необхідні для завершення процедури митного оформлення.
2. Як називають документ, що засвідчує відповідність медичним вимогам безпеки для здоров'я і життя людини?

3. Як називають документ, що підтверджує стан здоров'я тварин?
4. Який документ необхідно отримати під час ввезення та вивезення з України дорогоцінних металів або каміння?
5. Хто видає сертифікати походження товарів?
6. Які документи необхідні для сертифікації радіоелектронних та випромінювальних засобів?
7. Хто видає дозвіл на імпорт та експорт наркотичних засобів?
8. Ким в Україні здійснюється екологічний контроль?
9. Для яких видів автомобілів визначають рівень димності?

Перелік тестових завдань для семінарських занять та самостійного вирішення за темою 7

1. Митний контроль товарів, транспортних засобів перевізників у пунктах пропуску через державний кордон України здійснюється відповідно до типових технологічних схем митного контролю, що затверджує :

- а) Верховна Рада України;
- б) Кабінет Міністрів України;
- в) Податкова служба України;
- г) Митна служба України.

2. Найпоширеніші види документів, які необхідні для завершення процедури митного оформлення:

- а) сертифікат відповідності (свідоцтво про визнання відповідності);
- б) декларація про відповідність технічним регламентам;
- в) висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи;
- г) ветеринарне свідоцтво (сертифікат);
- г') фітосанітарний сертифікат;
- д) усі відповіді правильні.

3. Згідно зі ст. 336 МКУ митний контроль здійснюють безпосередньо посадові особи митних органів шляхом певних дій, крім:

- а) перевірки документів та відомостей, необхідних для такого контролю;
- б) митного огляду;
- в) письмового опитування громадян та посадових осіб підприємств;
- г) обліку товарів і транспортних засобів, що переміщують через митний кордон України.

4. На які види продукції видають Висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи:

- а) промислову;
- б) косметичну;
- в) побутову хімію;
- г) дитяче харчування і товари для дітей;
- ґ) гігієнічні та профілактичні засоби;
- д) дезінфікуючі засоби, інсектициди;
- е) усі відповіді правильні?

5. Якими можуть бути технологічні схеми митного контролю:

- а) обов'язкові та типові;
- б) типові та структурні;
- в) детальні та типові;
- г) структурні та детальні?

6. Що не є об'єктом екоконтролю:

- а) транспортні засоби;
- б) вантажі, які містять промислову сировину, відходи виробництва, хімічні сполуки, токсичні хімічні, радіоактивні та інші небезпечні для навколишнього природного середовища і здоров'я людей речовини, пестициди й агрохімікати;
- в) продукти харчування;
- г) заборонені знаряддя і засоби відлову й добування об'єктів тваринного світу?

7. Під час подання митному органу попереднього повідомлення про намір здійснити переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України митному органу надають документи для ввезення товарів на митну територію України, крім:

- а) заяву встановленої форми про намір здійснити ввезення товарів на митну територію України (попереднє повідомлення або попередня митна декларація);
- б) відомості про найменування, обсяг (кількість) та вартість товарів, які планують ввезти на митну територію України;
- в) вид транспорту, яким планують здійснити ввезення товарів на митну територію України;
- г) перевірки системи звітності та обліку товарів, що переміщують через митний кордон.

8. *Контроль за переміщенням товарів та/або транспортних засобів комерційного призначення, що перебувають під митним контролем, здійснюють з використанням митних декларацій або документів, передбачених якою статтею Митного кодексу:*

- а) 94;
- б) 85;
- в) 96;
- г) 98?

9. *Відповідно до Митного кодексу перевізники мають право:*

а) не приймати для перевезення між митницями ДМС товари в разі оформлення митних та/або транспортних документів з порушенням порядку, встановленого законодавством України;

б) замінювати моторний транспортний засіб, попередньо повідомивши митницю призначення про причини такої заміни;

в) з дозволу митниці призначення вивантажувати товар на склад цього органу, якщо доставлені перевізником товари, що перебувають під митним контролем, протягом трьох діб не будуть заявлені до жодного митного режиму;

г) сходити з маршруту або робити непланові зупинки на шляху до точки Б.

10. *Перевізники зобов'язані:*

а) під час прийняття товарів до перевезення перевіряти точність відомостей щодо кількості вантажних місць, їх маркування, номери, зовнішній стан товарів і їх пакування, у разі неможливості такої перевірки – вносити відповідний запис до міжнародної автомобільної накладної (CMR);

б) у строк доставляти товари до митниці призначення, а також подавати передбачені законодавством документи на них;

в) не розпочинати вивантаження чи перевантаження товарів без дозволу митниці.

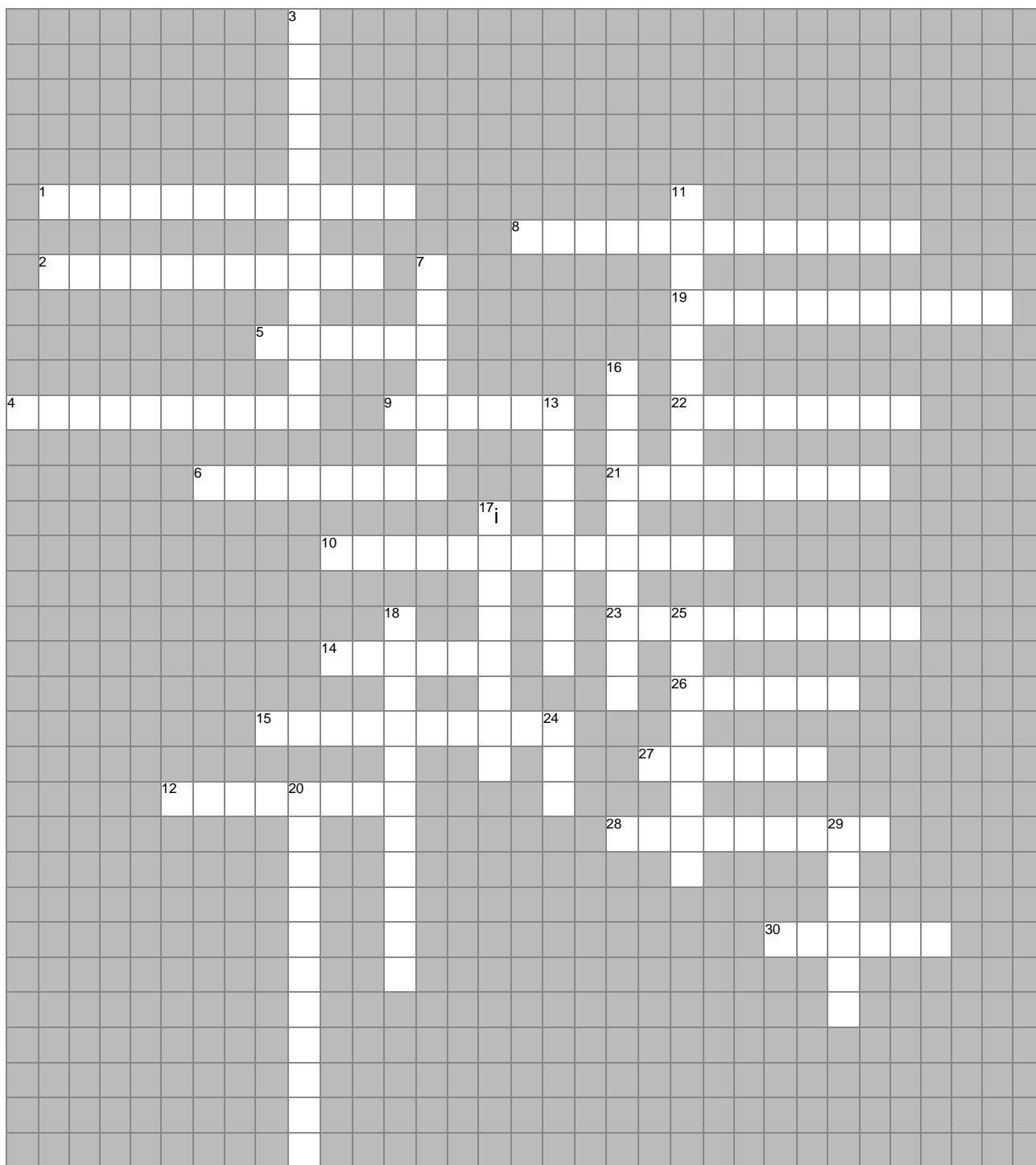
Перелік ситуаційних завдань для вирішення на семінарському занятті та самостійного опрацювання за темою 7

Завдання 7.1. Установіть відповідність між термінами та їх визначеннями (табл. 7.1).

Умови завдання

№ з/п	Терміни	Варіанти	Визначення
1	Сертифікат відповідності	А	Документ установленої форми, що засвідчує відповідність (невідповідність) об'єкта державної санітарно-епідеміологічної експертизи медичним вимогам безпеки для здоров'я і життя людини. Затверджується відповідним головним державним санітарним лікарем і є обов'язковим для виконання власником об'єкта експертизи
2	Свідоцтво про визнання відповідності	Б	Разовий, виданий в установленому порядку документ суворої звітності, наданий лікарем державної установи ветеринарної медицини (державним інспектором ветеринарної медицини), що підтверджує стан здоров'я тварин і факт проведення вакцинації і діагностичних досліджень, якість та безпеку продукції тваринного походження
3	Декларація про відповідність	В	Сертифікат, що засвідчує наявність або відсутність регульованих шкідливих організмів у будь-яких рослинах, продуктах рослинного походження, упаковці, ґрунті та будь-яких інших організмах, об'єктах або матеріалах, здатних переносити чи поширювати регульовані шкідливі організми, які визначаються окремо для цілей імпорту, експорту та реекспорту, а також для цілей контролю за переміщенням територією України
4	Висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи	Г	Документ, виданий для підтвердження того, що продукція відповідає встановленим вимогам конкретного стандарту чи іншого нормативного документа
5	Ветеринарне свідоцтво	Г	Документально оформлена в установленому порядку заява виробника, де дається гарантія відповідності продукції вимогам, установленим законодавством
6	Фітосанітарний сертифікат	Д	Офіційний документ, що свідчить про країну походження товару та виданий органом держави-експортера, уповноваженим відповідно до національного законодавства
7	Сертифікат походження	Е	Документ, що засвідчує визнання іноземних документів про підтвердження відповідності продукції вимогам, установленим законодавством України

Завдання 7.2. Розв'яжіть кросворд.

По горизонталі:

1. Комерційний рахунок, який поєднує реквізити рахунка і специфікації.

2. Центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України. Забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього

природного середовища, екологічної та в межах повноважень, передбачених законом, біологічної і генетичної безпеки.

4. Використання відходів як вторинних матеріальних чи енергетичних ресурсів.

5. У міжнародній комерційній практиці документ, що надається продавцем покупцеві та містить перелік товарів і послуг, їхню кількість і суму коштів, яку покупець має за них сплатити.

6. Юридичні особи або дипломатичні представництва, що мають постійне місце перебування в певній країні.

8. Візуальна процедура, під час якої виявляють ознаки псування товарів.

9. Документ, який повинна подати митному органу особа, відповідальна за дотримання митного режиму тимчасового ввезення до відповідного компетентного органу на тимчасове ввезення товарів.

10. Документ, у якому зазначають номери авіаційних вантажних накладних, кількість вантажних місць, вагу товарів, що завантажують на борт повітряного судна, яке перебуває під митним контролем.

12. Вид безоплатного сприяння поліпшенню рівня життя: безкоштовне поширення засобів для життя серед населення районів, охоплених гуманітарною катастрофою або таких, які є на її межі.

14. Співробітник міністерства закордонних справ, який супроводжує дипломатичну пошту.

15. Юридичні особи та суб'єкти підприємницької діяльності, що не мають статусу юридичної особи (філії, представництва тощо) з місцезнаходженням за межами України, які створені та здійснюють свою діяльність відповідно до законодавства іншої держави.

19. Документ, що посвідчує особу, оформляється і видається громадянину України, який може обіймати будь-яку посаду на борту судна.

21. Суша, води, надра, повітряний простір, що обмежені лінією і вертикальною поверхнею, яка проходить по цій лінії.

22. Скільки днів не може перевищувати строк зберігання міжнародних експрес-відправлень під митним контролем.

23. Товаророзпорядчий документ, цінний папір, виданий морським перевізником вантажу його відправнику, що засвідчує прийняття вантажу до перевезення і містить зобов'язання доставити вантаж до пункту призначення і передати його одержувачу.

26. Митний вантажосупровідний документ, який дає право перевозити вантажі через кордон держав в опломбованих митницею кузовах автомобілів чи контейнерах за спрощеними митними процедурами.

27. Грошова одиниця, що використовують як засіб розрахунку в торгових операціях.

28. Угода між суб'єктами міжнародного права, що регулює між ними відносини через створення взаємних прав та обов'язків.

30. Посередник між митницею та суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності.

По вертикалі:

3. Належним чином упаковані міжнародні посилки з документами чи товарним вкладенням, які приймаються, обробляються, перевозяться будь-яким видом транспорту за міжнародним транспортним документом з метою доставки одержувачу прискореним способом у визначений строк.

7. Вивіз із митної території країни за кордон товарів і послуг без зобов'язання їх зворотнього повернення.

11. Суб'єкт господарсько-правових відносин, що вивозить із країни експорту товар (товари).

13. Документ, який необхідно мати для імпорту лікарських засобів.

16. Документ, виданий Держлікслужбою після повного якісного та кількісного аналізу всіх діючих речовин та інших відповідних інгредієнтів для гарантії того, що якість лікарських засобів відповідає всім вимогам реєстраційного досьє.

17. Суб'єкт господарсько-правових відносин, який ввозить товари з-за кордону, декларуючи їх надходження на митну територію країни.

18. Будь-який митний орган України, у якому закінчується переміщення всієї кількості товарів або їх частини, що перебувають під митним контролем – це митниця _____.

20. Списані агрегати машин, кораблів, плавзасобів, військової техніки, рухомого складу залізничного транспорту в нерозібраному стані – це ____.

24. У скільки етапів здійснюють митний контроль автомобільних транспортних засобів і товарів у пункті пропуску?

25. Документ, призначений для обліку руху товарно-матеріальних цінностей під час їх переміщення за участі транспортних засобів, що є підставою для списання у вантажовідправника й оприбуткування їх у вантажоодержувача.

29. Ввезення товарів, послуг у країну.

Перелік практичних завдань для вирішення на практичному занятті за темою 7

Завдання 7.3. Зоомагазин планує завезти до України п'ять домашніх котів із Франції. Охарактеризуйте заходи нетарифного регулювання, які будуть застосовані.

Завдання 7.4. Мережа магазинів планує завезти насіннєвий ячмінь з Італії. Охарактеризуйте заходи нетарифного регулювання, які будуть застосовані.

Приклад вирішення практичного завдання за темою 7

Завдання. Підприємство планує завезти до України 7 т очищених від шкаралупи лісових горіхів. Охарактеризуйте заходи нетарифного регулювання, які будуть застосовані.

Приклад вирішення та відповідь.

Визначити для продукту код УКТЗЕД: 0802 21 00 10.

Перевірити наявність обмежень у законодавстві:

Згідно з положеннями КМУ від 24.10.2018 р. № 960 у разі ввезення на митну територію України таких товарів здійснюється фітосанітарний контроль відповідно до положень Закону України "Про карантин рослин":

Лабораторне завдання для вирішення на лабораторному занятті за темою 7

Завдання. Одеський консервний завод завіз 10 т кукурудзи (насіннєва, потрійний гібрид) з Мексики на суму 15 000 дол. США. Дата оформлення митної декларації: 10.01.2023 р. Розрахуйте митні платежі та охарактеризуйте заходи нетарифного регулювання, які будуть застосовані.

Порядок виконання роботи.

Визначити для продукту код УКТЗЕД.

Перевірити наявність обмежень у законодавстві.

Розраховувати митні платежі.

Звіт. Виконують згідно з вимогами до оформлення ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Він має містити мету та завдання, сформульовані студентом. Отримані

результати слід подати у вигляді файлу *Word*. Студент повинен оформити звіт і захистити його. Обсяг звіту має становити не менше двох сторінок. Текст звіту має бути надруковано шрифтом Times New Roman, кг 14 (у таблицях – кг 12), міжрядковий інтервал 1,5 (у таблицях – 1). Абзаци слід починати з відступу, що дорівнює 1,25 см.

Рекомендована література для самостійної роботи за темою 7

Основна: [5, с. 16–47]. Додаткова: [10, с. 76–82]. Інформаційні ресурси: [17; 18; 21; 22; 25].

Змістовий модуль 3. Використання сучасних інформаційних технологій в організації митної справи

Тема 8. Зовнішньоекономічний контракт і його форми

Мета – формування в студентів прикладних знань щодо видів зовнішньоекономічних контрактів, особливостей їх складання.

Компетентності, що формуються за темою:

Знання: правила уніфікації та стандартизації зовнішньоекономічних контрактів.

Уміння: формувати зовнішньоекономічний контракт.

Комунікації: обґрунтування рішень щодо проходження митного контролю.

Автономність та відповідальність: прийняття рішень щодо використання відомостей про товари, що переміщують через митний кордон України.

Ключові терміни: вид, форма, зовнішньоекономічний контракт, преамбула, договір, форс-мажор.

Питання для підготовки до семінарського заняття за темою 8

1. Поняття зовнішньоекономічного контракту, його види та форми.
2. Правила уніфікації та стандартизації зовнішньоекономічних контрактів.
3. Технологія укладання зовнішньоекономічного контракту.

Питання для самостійного опрацювання за темою 8

1. Законодавчі документи, які регулюють зовнішньоекономічний договір (контракт).
2. Міжнародна практика застосування видів зовнішньоекономічних договорів.
3. Основні повноваження представника в разі укладення зовнішньоекономічного договору (контракту).
4. Правила стандартизації зовнішньоекономічних контрактів.

Запитання для самодіагностики за темою 8

1. Що таке оферта?
2. Які дві основні стадії входять до укладання договору відповідно до міжнародної практики?
3. Який основний склад розділу контракту "умови платежів"?
4. Яка інформація повинна обов'язково бути в преамбулі?

Перелік тестових завдань для семінарських занять та самостійного вирішення за темою 8

1. *Головна відмінність договору купівлі-продажу від інших видів договорів полягає у:*
 - а) спільній організації виробництва кінцевої продукції;
 - б) відсутності переходу права власності на товар від продавця до покупця;
 - в) переході права власності на товар від продавця до покупця.
2. *Основними ознаками зовнішньоторговельного контракту є:*
 - а) товар перетинає кордон;
 - б) комерційний характер;
 - в) укладається між резидентами.
3. *Договір із тривалим терміном поставки діє:*
 - а) 2 – 3 роки;
 - б) 3 – 5 років;
 - в) 5 – 10 років.
4. *Контракти, які передбачають поставку узгодженої кількості товару до встановленої в контракті дати, називають:*
 - а) разові;
 - б) періодичні;
 - в) короткострокові.

5. Контракти, які передбачають простий обмін узгодженої кількості одного товару на інший, називають:

- а) контракти з оплатою в грошовій формі;
- б) контракти з оплатою в товарній формі;
- в) товарообмінні.

6. Акцепт – це:

- а) згода на прийняття оферти;
- б) відмова від оферти;
- в) вид банківського переказу.

7. Країни, які перебувають у договірних відносинах стосовно купівлі-продажу товарів та послуг у міжнародній торгівлі, називають:

- а) контрагентами;
- б) конкурентами;
- в) резидентами.

8. Письмова пропозиція на продаж партії товарів одному можливому покупцю із зазначенням терміну відповіді, протягом якого він пов'язаний своєю пропозицією і не може зробити пропозицію іншим покупцям – це:

- а) вільна оферта;
- б) тверда оферта;
- в) термінова оферта.

9. Умови "Інкотермс – 2020" розподіляють між продавцем та покупцем:

- а) відповідальність, витрати, ризики під час здійснення контракту;
- б) відповідальність під час здійснення контрактів;
- в) порядок та умови страхування ризиків.

**Перелік ситуаційних завдань
для вирішення на семінарському занятті
та самостійного опрацювання за темою 8**

Завдання 8.1. Установіть відповідність між термінами та їх визначеннями (табл. 8.1).

Умови завдання

№ з/п	Терміни	Варіанти	Визначення
1	Контракт разового постачання	А	Контракти з оплатою в грошовій формі передбачають розрахунки у визначеній сторонами валюті із застосуванням обумовлених у контракті способів платежу (готівковий платіж, платіж з авансом і в кредит) і форм розрахунку (інкасо, акредитив, чек, вексель)
2	Контракти на постачання комплектного устаткування	Б	Бартерні угоди (товарообмінні та компенсаційні договори), передбачають простий обмін погоджених кількостей одного товару на інший. У цих угодах установлюють або кількість товарів, що взаємно постачаються, або обумовлюють суму, на яку сторони зобов'язуються поставити товари
3	Контракт з періодичним постачанням	В	Тип контракту, який передбачає регулярне (періодичне) постачання визначеної кількості, партій товару протягом установленого умовами контракту терміну, який може бути короткостроковим (один рік) і довгостроковим (5 – 10 років, а іноді й більше)
4	Контракти з оплатою в грошовій формі	Г	Одноразова угода, що передбачає постачання узгодженої кількості товару до визначеної дати, терміну, періоду часу. Постачання товарів здійснюється один або кілька разів протягом установленого терміну. Після виконання прийнятих зобов'язань юридичні відносини між сторонами і власне контракт припиняються. Разові контракти можуть передбачати як короткі, так і тривалі терміни постачання
5	Контракти з оплатою в товарній або змішаній форм	Д	Тип контракту, який дає можливість направити частину свого управлінського персоналу, надаючи підтримку фірмі в іншій країні, чи виконувати спеціалізовані управлінські функції протягом визначеного періоду за встановлену плату. Контракти на управління, як правило, укладають на термін від трьох до п'яти років із фіксованою оплатою або оплатою, що залежить від обсягу виробництва, а не від прибутку

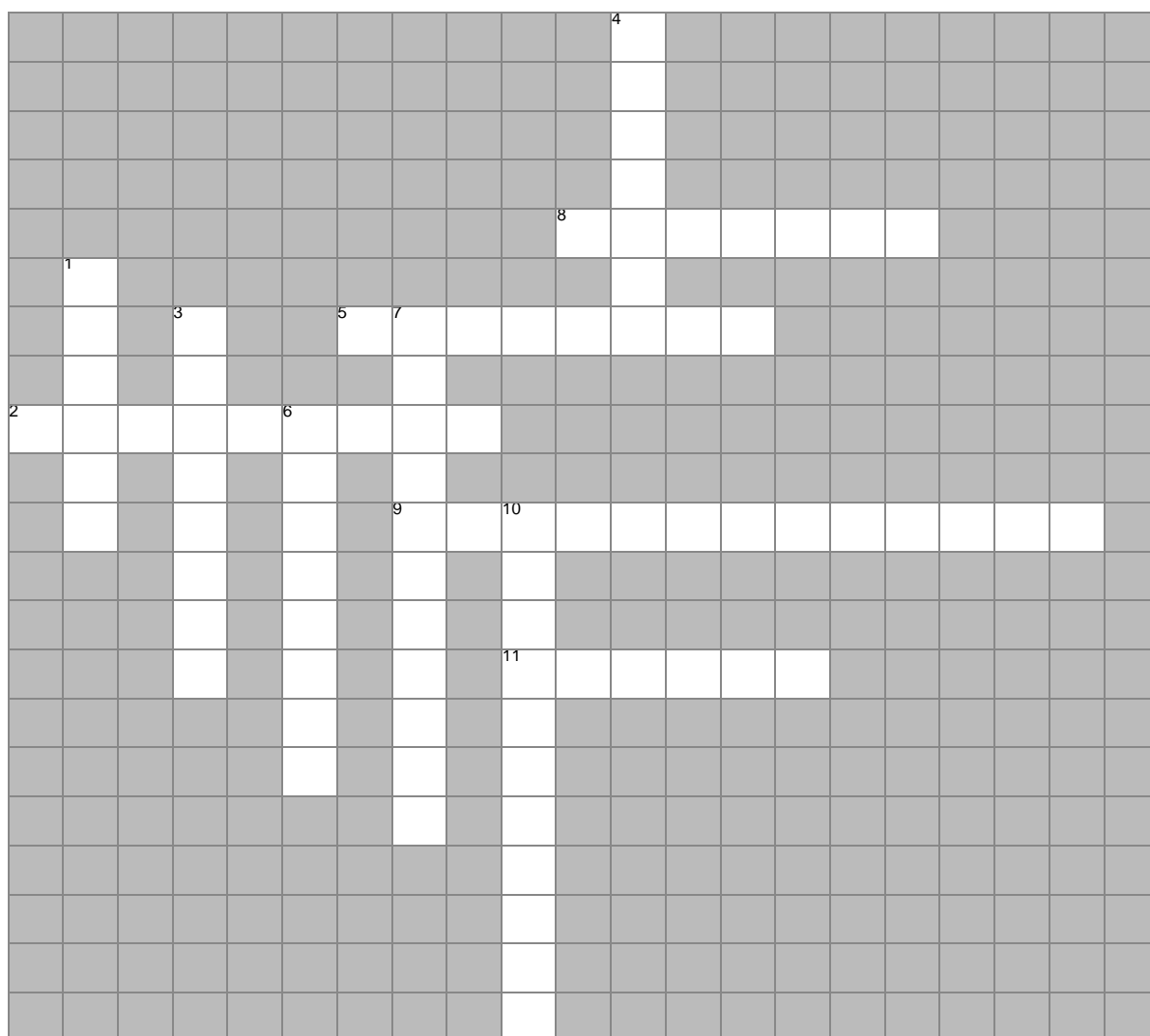
Завдання 8.2. Установіть відповідність між термінами та їх визначеннями (табл. 8.2).

Таблиця 8.2

Умови завдання

№ з/п	Термін	Варіанти	Визначення
1	Предмет ЗЕД-контракту	А	Визначають строки та місце фактичної передачі товару, перелік товаросупровідних документів. Приймання-здачу проводять за кількістю відповідно до товаросупровідних документів, за якістю – відповідно до документів, що засвідчують якість товару
2	Умови здавання (приймання) товару	Б	Містить відомості про те, за яких випадків умови контракту може бути не виконано сторонами (стихійні лиха, воєнні дії, ембарго, втручання з боку влади тощо)
3	Упаковка та маркування	В	Містить відомості про упаковку товару (ящики, мішки, контейнери тощо), нанесене на ній відповідне маркування (найменування продавця та покупця, номер контракту, місце призначення, габарити, спеціальні умови складування і транспортування та інше), а за потреби також про умови її повернення
4	Форс-мажорні обставини	Г	Визначають, залежно від номенклатури, одиниці вимірювання товару, прийняту для товарів такого виду (у тоннах, кілограмах, штуках тощо) його загальну кількість і якісні характеристики. У тексті договору (контракту) на виконання робіт (надання послуг) визначають конкретні обсяги робіт (послуг) і термін їх виконання
5	Кількість і якість товару	Г	Товари (роботи, послуги) або інші об'єкти цивільних прав, що один з контрагентів повинен поставити (здійснити) іншому, із зазначенням точного найменування, марки, зміст послуги або кінцевого результату роботи чи завершеного об'єкта

Завдання 8.3. Розв'яжіть кросворд.

По горизонталі:

2. Назва однієї з основних складових контракту, де сторони можуть укласти договір і підписати контракт в одній країні, але в самому тексті контракту вказати, за взаємною згодою, іншу країну.

5. Заява чи інша поведінка адресата оферти, що свідчить про згоду з офертою.

8. Договір, у якому зазначено такі сторони, як комітент і комісіонер.

9. Тип контракту, поширений у міжнародній практиці предметом якого є майно.

11. Документ (рахунок), що надається продавцем покупцеві та містить перелік товарів і послуг, їхню кількість і суму коштів, яку покупець має за них сплатити.

По вертикалі:

1. Назва однієї зі стадій укладання договору, у якій йдеться про пропозицію укласти договір .

3. Умови чого передбачають способи, порядок і строки грошових або інших розрахунків та гарантії виконання сторонами зобов'язань з оплати. Також може зазначатися, на підставі яких документів здійснюється оплата, передплата й за чий рахунок здійснюється оплата комісій банків.

4. Назва послуги, у якій передбачено, що зовнішньоекономічний договір може укладатися шляхом прийняття публічної пропозиції про угоду (оферти) або шляхом обміну електронними повідомленнями, або в інший спосіб, зокрема шляхом виставлення рахунка, у тому числі в електронному вигляді, за надані послуги.

6. Угоди, у яких передбачають простий обміни погоджених кількостей одного товару на інший. У цих угодах установлюють або кількість товарів, що взаємно постачаються, або обумовлюють суму, на яку сторони зобов'язуються поставити товари.

7. Вид контракту, у якому кілька компаній різних країн погоджуються розділити між собою високі витрати і рівень ризику, пов'язані з розробленням ряду компонентів, необхідних для кінцевого виробу. Потім провідна компанія купує компоненти у фірм, кожна з яких виконувала визначену частину розробок.

10. Назва контракту, у якому передбачено регулярне постачання визначеної кількості, партій товару протягом установленого умовами контракту терміну, який може бути короткостроковим (один рік) і довгостроковим (5 – 10 років, а іноді й більше).

Завдання 8.4. Знайдіть помилку в визначеннях.

1. Контракт разового постачання – одноразова угода, що передбачає постачання узгодженої кількості товару до невизначеної дати, терміну, періоду часу. Постачання товарів здійснюють один раз, протягом установленого терміну. Після виконання прийнятих зобов'язань юридичні відносини між сторонами і власне контракт припиняються. Разові контракти можуть передбачати як короткі, так і тривалі терміни постачання.

2. Контракти з оплатою в грошовій формі передбачають розрахунки у валюті, визначеній однією зі сторін, із застосуванням обумовлених

у контракті способів платежу (готівковий платіж, платіж з авансом і в кредит) і форм розрахунку (інкасо, акредитив, чек, вексель).

3. Форс-мажорні обставини. Цей розділ містить відомості про те, за яких випадків умови контракту може бути не виконано сторонами (стихійні лиха, війсьні дії, ембарго, втручання з боку влади та інше). При цьому сторони не звільняються від відповідальності на строк дії цих обставин та не можуть відмовитися від виконання контракту частково або в цілому, і будуть змушені оплачувати додаткові фінансові відповідальності.

4. Договір вважають укладеним, якщо хоч одна зі сторін – експортер або імпортер – погодилась на торгові угоди за всіма її істотними умовами. Місцем укладання договору за законодавством більшості країн вважають місце одержання акцепту, але в країнах "загального права" діє так звана "теорія поштової скриньки", згідно з якою місцем укладання договору вважають ту країну, де отримано акцепт.

Перелік практичних завдань для вирішення на практичному занятті за темою 8

Завдання 8.5. Ви працюєте в компанії "Мотор Січ". З вами зв'язалися представники *Lockheed Martin Corporation* для закупівлі у вас авіаційних двигунів. З'ясуйте, чи існує така компанія насправді. Якщо так, то зазначте дату заснування та юрисдикцію.

Завдання 8.6. Ви працюєте в компанії "Метінвест". З вами зв'язалися представники *Saic Motor Corporation Limited* для закупівлі у вас металопрокату. З'ясуйте, чи існує така компанія насправді. Якщо так, то зазначте дату заснування та юрисдикцію.

Завдання 8.7. Ви працюєте на Крюківському вагонобудівному заводі. З вами зв'язалися представники *Rio Tinto London Limited* для закупівлі у вас вантажних вагонів. З'ясуйте, чи існує така компанія насправді. Якщо так, то зазначте дату заснування та юрисдикцію.

Приклад вирішення практичного завдання за темою 8

Завдання. Ви працюєте в митній компанії. З вами зв'язалися представники *J Sainsbury plc* для закупівлі у вас вантажних вагонів. З'ясуйте,

чи існує така компанія насправді. Якщо так, то зазначте дату заснування та юрисдикцію.

Приклад вирішення та відповідь

1. Визначити, чи існує компанія, шляхом пошуку на сайті <https://opencorporates.com>. Результат: існує: <https://opencorporates.com/companies/gb/00185647>.

2. На тому ж сайті знайти юрисдикцію (Велика Британія) та дату заснування (10.11.1922 р.).

Лабораторне завдання для вирішення на лабораторному занятті за темою 8

Завдання. Ви працюєте в митній компанії. З вами зв'язалися представники *George Weston Limited* для закупівлі у вас харчової продукції. З'ясуйте, чи існує така компанія насправді. Якщо так, то зазначте дату заснування, юрисдикцію, галузь та фінансові показники за останні 5 років (за наявності).

Порядок виконання роботи.

1. Визначити, чи існує компанія, шляхом пошуку на сайті <https://opencorporates.com>.

2. На тому ж сайті знайти юрисдикцію та дату заснування.

3. В інтернеті знайти інформацію про компанію та її фінансову звітність. З фінансової звітності беремо інформацію про чистий прибуток та дохід.

Звіт. Виконують згідно з вимогами до оформлення ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Він має містити мету та завдання, сформульовані студентом. Отримані результати слід подати у вигляді файлу *Word*. Студент повинен оформити звіт і захистити його. Обсяг звіту має становити не менше двох сторінок. Текст звіту має бути надруковано шрифтом Times New Roman, кг 14 (у таблицях – кг 12), міжрядковий інтервал 1,5 (у таблицях – 1). Абзаци слід починати з відступу, що дорівнює 1,25 см.

Рекомендована література для самостійної роботи за темою 8

Основна: [1, с. 54–167; 8, с. 31–61]. Додаткова: [14, с. 221–228]. Інформаційні ресурси: [19; 20; 21; 23; 24; 25].

Тема 9. Митні процедури під час переміщення товарів через митний кордон України різними видами транспорту

Мета – оволодіти знаннями про основні відомості виконання митних формальностей під час переміщення товарів через митний кордон України різними видами транспорту.

Компетентності, що формуються за темою:

Знання: правила виконання митних формальностей під час переміщення товарів через митний кордон.

Уміння: формувати поняття про здійснення митних процедур під час переміщення товарів різними видами транспорту.

Комунікації: обґрунтування рішень щодо переміщення товарів різними видами транспорту.

Автономність та відповідальність: розуміння щодо поділу митних процедур, через які здійснюється переміщення товарів.

Ключові терміни: митна процедура, митні формальності, загальна декларація прибуття.

Питання для підготовки до семінарського заняття за темою 9

1. Сутність і економічне значення митних процедур.
2. Загальні положення здійснення митних процедур під час переміщення товарів різними видами транспорту.
3. Діяльність митних органів щодо здійснення митних процедур під час переміщення товарів різними видами транспорту.
4. Шляхи усунення недоліків виконання митних процедур під час переміщення товарів різними видами транспорту.

Питання для самостійного опрацювання за темою 9

1. Законодавчі документи, які відповідно до законодавчих актів видаються державними органами для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщують через митний кордон України .
2. Моніторинг ефективності реалізації митних процедур під час переміщення товарів різними видами транспорту.
3. Досвід провідних країн світу в проведенні митних процедур.
4. Шляхи усунення недоліків митних процедур під час переміщення товарів різними видами транспорту.

Запитання для самодіагностики за темою 9

1. Що таке митна процедура?
2. Що таке митні формальності?
3. Які ознаки показують відмінність митних процедур від будь-яких інших видів процедур?
4. Як можна здійснити розподіл митних процедур?
5. Якою є черговість митного оформлення суден закордонного плавання?

Перелік тестових завдань для семінарських занять та самостійного вирішення за темою 9

1. Митні формальності:

а) строки здійснення митних формальностей щодо залізничного рухомого складу визначаються керівником митного органу за погодженням з іншими контролюючими органами та адміністрацією залізниці;

б) зумовлені метою переміщення товарів через митний кордон України сукупність митних формальностей та порядок їх виконання;

в) сукупність дій, що підлягають виконанню відповідними особами і митними органами, а також автоматизованою системою митного оформлення.

2. Одна з ознак, яка показує відмінність митних процедур від будь-яких інших видів процедур:

а) митні процедури є сукупністю дій працівників митних органів для дотримання вимог законодавства України з питань митної справи;

б) процедури митного контролю, митного оформлення та забезпечення справляння митних платежів (контроль правильності розрахунку та повноти сплати);

в) митні формальності, що здійснюються під час митного контролю та митного оформлення транспортних засобів комерційного призначення.

3. До складових митних процедур належать:

а) митні формальності, пов'язані з митним контролем; процедури митного оформлення; процедури справляння передбачених законом податків і зборів;

б) документи, що засвідчують наявність припасів (за наявності припасів); визначений актами Всесвітнього поштового союзу документ, що супроводжує міжнародні поштові відправлення (за їх наявності);

в) комерційні документи (за наявності їх у перевізника) на товари, що перевозяться.

4. Митний кодекс України визначає, що транспортними засобами є:

а) транспортні засоби комерційного призначення, транспортні засоби особистого користування;

б) транспортні засоби особистого користування, трубопроводи та лінії електропередачі;

в) транспортні засоби комерційного призначення, транспортні засоби особистого користування, трубопроводи та лінії електропередачі.

5. Загальна декларація прибуття – це:

а) повідомлення про товари, призначені для ввезення на митну територію України, у тому числі з метою транзиту, що містить відомості, необхідні для проведення аналізу ризиків з метою оцінювання безпеки та надійності, надане митному органу в установлені порядок і строки;

б) митні формальності в зонах митного контролю, створених відповідно до положень МКУ;

в) митне оформлення придбаного або побудованого резидентом за межами митної території України судна здійснюють у режимі імпорту під час його першого заходу в один з українських портів після набуття резидентом права власності на таке судно.

6. Митна процедура:

а) строки здійснення митних формальностей щодо залізничного рухомого складу визначаються керівником митного органу за погодженням з іншими контролюючими органами та адміністрацією залізниці;

б) зумовлені метою переміщення товарів через митний кордон України сукупність митних формальностей та порядок їх виконання;

в) сукупність дій, що підлягають виконанню відповідними особами і митними органами, а також автоматизованою системою митного оформлення.

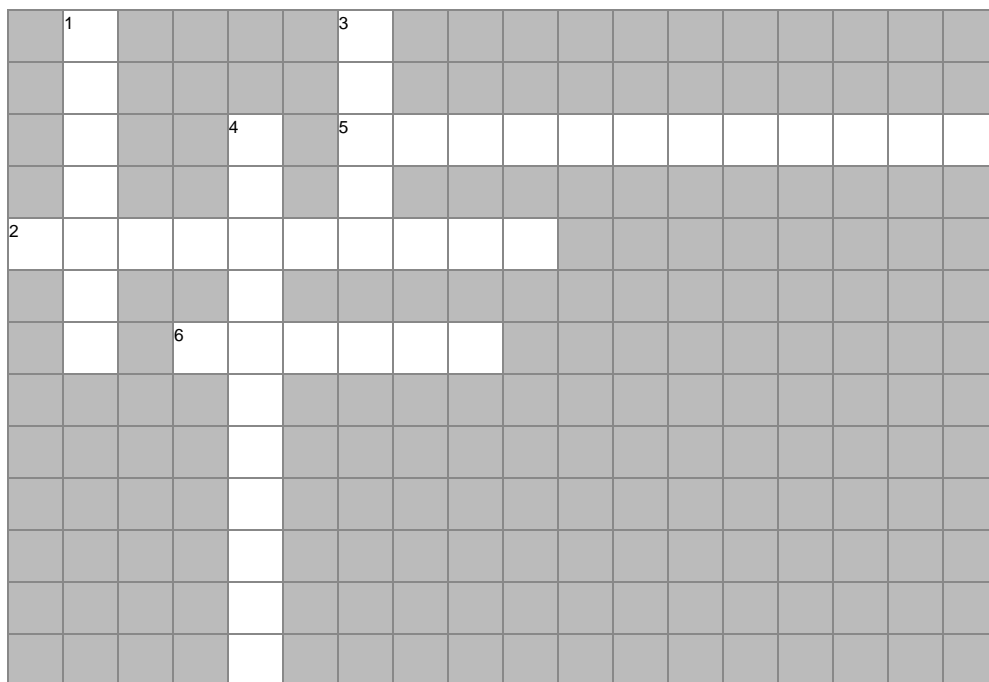
Перелік ситуаційних завдань для вирішення на семінарському занятті та самостійного опрацювання за темою 9

Завдання 9.1. Установіть відповідність між термінами та їх визначеннями (табл. 9.1).

Умови завдання

№ з/п	Терміни	Варіанти	Визначення
1	Митні формальності	А	Повідомлення про товари, призначені для ввезення на митну територію України, у тому числі з метою транзиту, що містить відомості, необхідні для проведення аналізу ризиків з метою оцінювання безпеки та надійності, надане митному органу в установлені порядок і строки
2	Митна процедура	Б	Сукупність дій, що підлягають виконанню відповідними особами і митними органами, а також автоматизованою системою митного оформлення з метою дотримання вимог законодавства України з питань митної справи
3	Загальна декларація прибуття	В	Зумовлені метою переміщення товарів через митний кордон України сукупність митних формальностей та порядок їх виконання

Завдання 9.2. Розв'яжіть кросворд.

По горизонталі:

2. Назва призначення транспортного засобу, яким переміщуються пасажирів та/або товари через митний кордон України, що підлягає митному контролю та митному оформленню.

5. Назва засобу переміщення, що здійснюється різними транспортними засобами.

6. Режим, за якого відбувається митне оформлення придбаного нерезидентом на митній території України судна, якщо таке судно вивозять за межі митної території України.

По вертикалі:

1. Режим, за якого відбувається митне оформлення придбаного або побудованого резидентом за межами митної території України судна під час його першого заходу в один з українських портів після набуття резидентом права власності на таке судно.

3. Сукупність дій працівників митних органів для дотримання вимог законодавства України з питань митної справи.

4. Назва способу, за якого відбуваються митні процедури, які застосовують для ручної поклажі, несупроводжуваного багажу, а також митні процедури під час міжнародних поштових та міжнародних експрес-перевезень.

Завдання 9.3. Розподіліть відповідні документи до визначень (табл. 9.2).

Таблиця 9.2

Умови завдання

№ з/п	Митні процедури	Варіанти	Документи, для здійснення митного контролю
1	2	3	4
1	Митні процедури на залізничному транспорті	А	Відомості про кількість вантажних місць та вид упаковки
		Б	Відомості про знаки національної належності та реєстраційні знаки судна, номер рейсу, маршрут польоту, пункт вильоту та пункт прибуття судна
		В	Визначений актами Всесвітнього поштового союзу документ, що супроводжує міжнародні поштові відправлення (за їх наявності)
		Г	Список пасажирів із зазначенням їх кількості на судні, прізвищ та ініціалів, пунктів посадки та висадки; відомості щодо багажу пасажирів (пасажирська відомість)
		Ґ	Транспортні документи

1	2	3	4
2	Митні процедури на автотранспорті	Д	Документи на транспортний засіб, зокрема ті, що містять відомості про його державну реєстрацію (національну належність)
		Е	Документ, що засвідчує наявність припасів (за наявності припасів)
		Є	Стандартний документ перевізника, передбачений укладеними відповідно до закону міжнародними договорами в галузі цивільної авіації (генеральна декларація)
		Ж	Відомості про найменування підприємства, що експлуатує судно, та кількість членів екіпажу
3	Митні процедури на авіатранспорті	З	Вага бруто товарів (у кілограмах) або об'єм товарів (у метрах кубічних), крім великогабаритних вантажів
		И	Відомості про наявність (відсутність) на борту судна товарів, ввезення яких на митну територію України заборонено або обмежено, включаючи валютні цінності, наявні у членів екіпажу, лікарські засоби, до складу яких входять наркотичні, сильнодіючі засоби, психотропні та отруйні речовини
		І	Відомості про наявність (відсутність) на борту судна небезпечних товарів, зброї, боєприпасів
		Ї	Передатна відомість на залізничний рухомий склад

Рекомендована література для самостійної роботи за темою 9

Основна: [1, с. 54–167; 8, с. 31–61]. Додаткова: [14, с. 221–228].
Інформаційні ресурси: [19; 20; 21; 23; 24; 25].

Тема 10. Підприємства, що здійснюють діяльність у сфері державної митної справи

Мета – оволодіти знаннями про підприємства, що здійснюють діяльність у сфері державної митної торгівлі.

Компетентності, що формуються за темою:

Знання: прикладні знання щодо видів підприємств та їх діяльності у сфері державної митної справи.

Уміння: формувати поняття про підприємства, що здійснюють діяльність у сфері державної митної торгівлі.

Комунікації: роз'яснення та обґрунтування різних видів підприємств, що спеціалізуються у сфері державної митної справи.

Автономність та відповідальність: розуміння щодо поділу підприємств у сфері державної митної справи.

Ключові терміни: митний брокер, митний склад, вільна митна зона, склад тимчасового зберігання, вантажний митний комплекс, гарант.

Питання для підготовки до семінарського заняття за темою 10

1. Уповноважений економічний оператор.
2. Митний брокер.
3. Магазин безмитної торгівлі.
4. Митний склад.
5. Вільна митна зона.
6. Склад тимчасового зберігання.
7. Вантажний митний комплекс.
8. Гарант.

Питання для самостійного опрацювання за темою 10

1. Яка структура Єдиного реєстру уповноважених економічних операторів.
2. Права митного брокера.
3. Розпорядження товарами, які знаходяться в магазині безмитної торгівлі, у разі зупинення дії або анулювання дозволу на відкриття та експлуатацію цього магазину.
4. Економічний агент вільної митної зони промислового типу.
5. Яким компаніям потрібна послуга складів тимчасового зберігання?

Перелік тестових завдань для семінарських занять та самостійного вирішення за темою 10

1. Митний брокер – це:

а) підприємство, що перебуває в трудових відносинах з митним брокером і безпосередньо виконує в інтересах особи, яку представляє митний брокер, дії, пов'язані з пред'явленням митному органу товарів;

б) ділянка території з комплексом будівель, споруд, інженерно-технічних засобів і комунікацій, необхідних для здійснення митного контролю

та митного оформлення товарів, транспортних засобів, що переміщують через митний кордон України;

в) підприємство, що надає послуги з декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які переміщують через митний кордон України.

2. Агент з митного оформлення – це:

а) фізична особа, що перебуває в трудових відносинах з митним брокером і безпосередньо виконує в інтересах особи, яку представляє митний брокер, дії, пов'язані з пред'явленням митному органу товарів, транспортних засобів комерційного призначення, а також документів, потрібних для здійснення їх митного контролю та митного оформлення;

б) фізична особа, що реалізує державну митну політику, забезпечує оприлюднення інформації щодо об'єктів права інтелектуальної власності, зареєстрованих у митному реєстрі об'єктів права інтелектуальної власності;

в) підприємство, що надає послуги з декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які переміщують через митний кордон України.

3. Магазин безмитної торгівлі – це:

а) зумовлені метою переміщення товарів через митний кордон України сукупність митних формальностей та порядок їх виконання;

б) обіг товарів, який здійснюється без обмежень з боку митних органів України;

в) спеціалізований торговельний заклад, розташований у пункті пропуску через державний кордон України, відкритому для міжнародного сполучення, а також на повітряному або водному транспортному засобі комерційного призначення.

4. Митний склад – це:

а) товари, що надходять в Україну на адресу осіб або відправляються ними за межі України, або переміщуються транзитом через митну територію України, крім товарів, що належать громадянам та переміщуються ними в ручній поклажі, супроводжуваному та несупроводжуваному багажі;

б) відповідним чином облаштовані складське приміщення, резервуар, холодильна чи морозильна камера, критий чи відкритий майданчик, призначені для зберігання товарів під митним контролем;

в) надання митним органом права на користування та/або розпорядження товарами, щодо яких здійснюється митне оформлення, відповідно до заявленої мети.

5. Митний склад відкритого типу:

а) зберігання під митним контролем товарів, що переміщують через митний кордон України згідно із зовнішньоекономічними договорами, укладеними як утримувачем складу, так і будь-якими іншими особами;

б) зберігання під митним контролем товарів, що переміщують через митний кордон України;

в) зберігання під митним контролем товарів, що переміщують через митний кордон України згідно із зовнішньоекономічними договорами, укладеними будь-якими іншими особами, які не є утримувачами складу.

6. На митному складі можуть розміщуватися товари:

а) призначені для тимчасового зберігання під митним контролем (на умовах, установлених цим Кодексом для складів тимчасового зберігання);

б) що надходять в Україну як гуманітарна допомога;

в) живі тварини.

Перелік ситуаційних завдань для вирішення на семінарському занятті та самостійного опрацювання за темою 10

Завдання 10.1. Установіть відповідність між термінами та їх визначеннями (табл. 10.1).

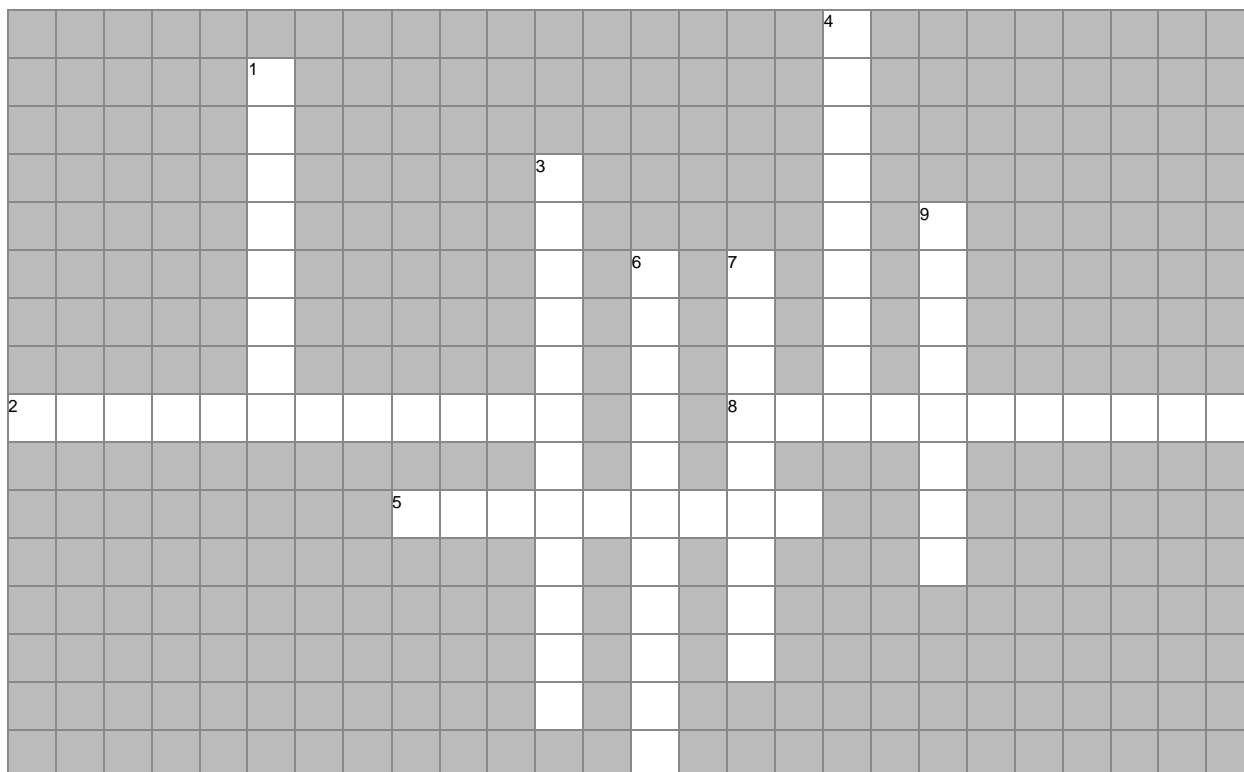
Таблица 10.1

Умови завдання

№ з/п	Терміни	Варіанти	Визначення
1	2	3	4
1	Митний брокер	А	Відповідним чином облаштовані складські приміщення, резервуар, холодильна чи морозильна камера, критий чи відкритий майданчик, призначені для зберігання товарів під митним контролем. Митний склад може бути закритого або відкритого типу
2	Агент з митного оформлення	Б	Відповідним чином облаштована територія або склад, що призначені для зберігання товарів під митним контролем, їх перероблення та/або виробництва нових товарів

1	2	3	4
3	Магазин безмитної торгівлі	В	Підприємство, що надає послуги з декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які переміщують через митний кордон України
4	Митний склад	Г	Резидент, що перебуває в трудових відносинах з митним брокером і безпосередньо виконує в інтересах особи, яку представляє митний брокер; дії, пов'язані з пред'явленням митному органу товарів, транспортних засобів комерційного призначення, а також документів, потрібних для здійснення їх митного контролю та митного оформлення
5	Вільна митна зона	Г'	Відповідним чином облаштовані приміщення та/або криті чи відкриті майданчики, резервуари, холодильні чи морозильні камери, призначені для тимчасового зберігання товарів під митним контролем до поміщення їх у митний режим
6	Склад тимчасового зберігання	Д	Спеціалізований торговельний заклад, розташований у пункті пропуску через державний кордон України, відкритому для міжнародного сполучення, а також на повітряному або водному транспортному засобі комерційного призначення, що виконує міжнародні рейси, та призначений для реалізації товарів, поміщених у митний режим безмитної торгівлі
7	Вантажний митний комплекс	Е	Ділянка території з комплексом будівель, споруд, інженерно-технічних засобів і комунікацій, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщують через митний кордон України

Завдання 10.2. Розв'яжіть кросворд.

По горизонталі:

2. Підприємство, що надає послуги з декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які переміщують через митний кордон України.

5. Тип вільної митної зони, що створюють з метою забезпечення вільної діяльності підприємств із ремонту, модернізації, будівництва повітряних, морських і річкових суден, інших плавучих засобів.

8. Тип вільної митної зони, що створюють з метою забезпечення вільного зберігання товарів без обмеження строків.

По вертикалі:

1. Тип митного складу, призначений виключно для зберігання під митним контролем товарів, що переміщують через митний кордон України згідно із зовнішньоекономічними договорами (контрактами).

3. Протягом 30 днів із дня анулювання дозволу на відкриття й експлуатацію магазину безмитної торгівлі товари, які знаходяться в цьому магазині та перебувають у митному режимі безмитної торгівлі, підлягають...

4. Чим визначаються взаємовідносини утримувача вільної митної зони комерційного або сервісного типу з особами, які розміщують товари в цих зонах?

6. Тип вільної митної зони, створений для перероблення (виробництва) товарів на територіях відповідних типів спеціальних (вільних) економічних зон.

7. Тип митного складу, призначений для зберігання під митним контролем товарів, що переміщують через митний кордон України згідно із зовнішньоекономічними договорами (контрактами), укладеними як утримувачем цього складу, так і будь-якими іншими особами.

9. Митна зона, яку створюють у приміщенні магазину безмитної торгівлі.

Завдання 10.3. Оберіть відповідні критерії для надання авторизації АЕО (табл. 10.2).

Таблиця 10.2

Умови завдання

№ з/п	Термін	Варіанти	Критерії
1	АЕО	А	Дотримання вимог митного та податкового законодавства України, а також відсутність фактів притягнення до кримінальної відповідальності
		Б	Стійкий фінансовий стан
		В	Вести облік товарів, що надходять до магазину безмитної торгівлі та реалізуються ним, і щоквартально подавати митному органу, у зоні діяльності якого перебуває магазин, звіт про рух товарів у магазині за формою, установленою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику
		Г	Забезпечення практичних стандартів компетенції або професійної кваліфікації відповідальної посадової особи підприємства
		Ґ	Дотримання стандартів безпеки та надійності
		Д	Дотримання термінів подання утримувачем митного складу звітів про рух товарів на складі
		Е	Належна система ведення бухгалтерського обліку, комерційної та транспортної документації

Рекомендована література для самостійної роботи за темою 10

Основна: [2, с. 36–51; 3, с. 26–87]. Додаткова: [12, с. 121–127].
Інформаційні ресурси: [21; 25].

Рекомендована література

Основна

1. Величко К. Ю. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. / Величко К. Ю. – Харків : Харків. держ. уні-т харчування та торгівлі, 2017. – 221 с.
2. Кекіш І. П. Митний контроль та митне оформлення : навч. посіб. / І. П. Кекіш, О. Ю. Сидорович, О. В. Годованець. – Тернопіль : ЗУНУ, 2021. – 250 с.
3. Кормич Б. А. Митне право : навч.-метод. посіб. / Б. А. Кормич, Н. О. Коваль. – Одеса : Фенікс, 2021. – 132 с.
4. Митна справа : навч. посіб. / Кузьмін О. Є. та ін. ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2021. – 240 с.
5. Митний кодекс України № 4495-VI від 13.03.2012 р. // Офіційний вісник України. – 2012. – № 32. – С. 37–245.
6. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 р. // Офіційний вісник України. – 2010. – № 92. – С. 7–56.
7. Про Митний тариф : Закон України № 2697-IX від 19.10.2022 р. // Голос України. – 2022. – № 239. – С. 1–28.
8. Танасієва М. М. Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. / М. М. Танасієва. – Чернівці : Технодрук, 2021. – 100 с.

Додаткова

9. Квеліашвілі І. М. Упровадження актуальних концепцій управління митною справою європейських країн у національну практику / І. М. Квеліашвілі, Т. С. Тоцька // Публічне управління та митне адміністрування. – 2021. – № 2 (29). – С. 74–80.
10. Костяна О. В. Митна безпека: її сутність і місце в системі національної безпеки держави / О. В. Костяна // Бізнес-інформ – 2020. – № 11. – С. 76–82.
11. Найденко О. Є. Митні правила захисту інтелектуальної власності в Україні / О. Є. Найденко, К. М. Азізова, Д. М. Островський // Інфраструктура ринку. – 2021. – № 60. – С. 13–20.

12. Найденко О. Є. Нормативно-правове забезпечення проведення експертиз в митній справі / О. Є. Найденко // Бізнес-навігатор. – 2022. – №3(70). – С. 121–127.

13. Найденко О. Є. Основні аспекти становлення та розвитку митної справи України / О. Є. Найденко, А. О. Єніна, О. В. Костяна // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2018. – № 23. – С. 506–511.

14. Остапенко А. С. Управління ефективністю та митними ризиками в логістичних процесах зовнішньоекономічної діяльності // Східна Європа. – 2020. – Вип. 1. – С. 221–228.

15. Тучак Т. В. Особливості застосування митних режимів України в умовах інтеграції до ЄС / Т. В. Тучак, М. О. Могильська // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. – 2018. – Вип. 6 (17). – С. 52–55.

Методичне забезпечення

16. Митна справа: робоча програма навчальної дисципліни для студентів спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" освітньої програми "Митна справа" першого (бакалаврського) рівня / укл. В. Ф. Тищенко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. – 16 с.

Інформаційні ресурси

17. Найденко О. Є. Митні режими експорту та імпорту: регулюючий аспект та податкові наслідки / О. Є. Найденко, К. І. Гунько // Економіка та суспільство. – 2022. – № 46. – Режим доступу : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2057>.

18. Найденко О. Є. Податкові наслідки та ризики застосування митних режимів [Електронний ресурс] / О. Є. Найденко, Д. М. Островський, К. М. Азізова // Економіка та суспільство. – 2021. – № 31. – Режим доступу : <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-7>.

19. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України № 959-XII від 16.04.1991 р. із змінами, внесеними 01.08.2022 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.

20. Про Інкотермс 2020: The Incoterms 2020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://iccua.org/novi-pravila-inkoterms-2020-incoterms-2020/>.

21. Регіональні аспекти митно-податкової політики [Електронний ресурс] : монографія / В. Ф. Тищенко, О. Є. Найденко, В. В. Карпова та ін. ; за заг. ред. Ю. Б. Іванова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 247 с.

22. Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 952/2013 від 9 жовтня 2013 року про встановлення Митного кодексу Союзу – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_009-13#Text.

23. Тищенко В. Ф. Основи зовнішньоекономічної діяльності та митної справи [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В. Ф. Тищенко, В. М. Остапенко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. – 192 с.

24. Тищенко В. Ф. Реалізація методів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в митній справі / В. Ф. Тищенко, О. Є. Найденко, В. М. Остапенко // Економіка та суспільство. – 2022. – № 35. – Режим доступу : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1109>.

25. Digitization in the customs risk management [Electronic resource] / V. Tyschenko, V. Karpova, V. Ostapenko // Економіка та суспільство. – 2022. – № 37. – Режим доступу : <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-35>.

Зміст

Вступ.....	3
Методичні рекомендації до практичних завдань, лабораторних та самостійних робіт	7
Змістовий модуль 1. Митна справа та митне регулювання в Україні	7
Тема 1. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.....	7
Тема 2. Митна вартість товарів.....	19
Тема 3. Митні платежі.....	27
Тема 4. Митні режими.....	37
Тема 5. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	48
Змістовий модуль 2. Митний контроль	58
Тема 6. Дозвільна система служби експортного контролю	58
Тема 7. Види контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України	67
Змістовий модуль 3. Використання сучасних інформаційних технологій в організації митної справи	77
Тема 8. Зовнішньоекономічний контракт і його форми.....	77
Тема 9. Митні процедури під час переміщення товарів через митний кордон України різними видами транспорту	86
Тема 10. Підприємства, що здійснюють діяльність у сфері державної митної справи	91
Рекомендована література.....	98
Основна	98
Додаткова	98
Методичне забезпечення	99
Інформаційні ресурси	99

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

МИТНА СПРАВА

**Методичні рекомендації
до практичних завдань,
лабораторних та самостійних робіт
студентів спеціальності
072 "Фінанси, банківська справа та страхування"
освітньої програми "Митна справа"
першого (бакалаврського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладач **Тищенко** Вікторія Федорівна

Відповідальний за видання *В. Ф. Тищенко*

Редактор *В. О. Дмитрієва*

Коректор *Н. Г. Войчук*

План 2023 р. Поз. № 61 ЕВ. Обсяг 102 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*